

Nationaal
Psychotrauma
Centrum

Focus op Dutchbat-III

Bijlagen

Inhoudsopgave

Bijlage 1 Programma van Eisen	4
Bijlage 2 Begeleidingscommissie	11
Bijlage 3 Correspondentie Veteraan.....	14
Vragenlijstonderzoek.....	16
1. Aankondigingsbrief	16
2. Begeleidende brief.....	18
3. Informatiebrief.....	20
4. Antwoordkaart	23
Interviews.....	24
5. Informatiebrief.....	24
6. Uitnodiging interview.....	26
7. Antwoordkaart	28
8. Corona updatebrief.....	29
Groepsgesprekken.....	30
9. Uitnodiging groepsgesprekken	30
Bijlage 4 Correspondentie thuisfront.....	32
Vragenlijstonderzoek.....	34
1. Begeleidende brief.....	34
2. Antwoordkaart	36
Interviews.....	37
3. Informatiebrief.....	37
Groepsgesprekken.....	39
4. Uitnodiging groepsgesprekken	39
Bijlage 5 Vragenlijsten Veteranen	41

Bijlage 6 Vragenlijst Thuisfront.....	79
Bijlage 7 Topiclijst interviews.....	101
1. Topiclijst veteranen.....	103
2. Topiclijst thuisfront.....	107
Bijlage 8 Thema's PLA.....	111
Bijlage 9 Technische informatie Latente Klasse Analyse (LCA).....	114

Bijlage 1 Programma van Eisen

Onderzoek Dutchbat III – Programma van eisen

1. Aanleiding

Ruim twintig jaar na de militaire uitzending in het kader van UNPROFOR / voormalig Joegoslavië, worden door Dutchbat III veteranen problemen in het dagelijks leven als gevolg deze uitzending ervaren. Deze problemen hebben onder andere betrekking op de onderwerpen erkenning, waardering en zorg.

Een werkgroep van Dutchbat III veteranen heeft enkele jaren geleden een onderzoek uitgevoerd onder Dutchbat III veteranen. Dit onderzoek heeft niet de wetenschappelijke kwaliteit om tot gefundeerde conclusies te komen, maar geeft wel een indicatie van de problematiek. In het rapport van het onderzoek van de werkgroep Dutchbat III komen onderwerpen naar voren waar volgens de Dutchbat III veteranen onvoldoende aandacht voor is geweest, namelijk: excuses en rehabilitatie, waarheidsvinding, nazorg en aansprakelijkheid. Samenvattend geeft de werkgroep Dutchbat III aan, dat het voor een deel van deze veteranen niet gelukt is passende zorg te ontvangen. De inspanningen van Defensie op het gebied van erkenning, waardering en zorg hebben er voor die veteranen niet altijd toe geleid dat de missie in Srebrenica kon worden afgesloten. Defensie wil nader onderzoek onder Dutchbat III veteranen uit laten voeren. Gebaseerd op zowel het advies van de Raad voor civiel-militaire Zorg en Onderzoek (RZO) als op de resultaten van een verkenningsfase uitgevoerd onder direct betrokkenen, is een programma van eisen voor het onderzoek opgesteld. Defensie is opdrachtgever van het onderzoek.

2. Uitgangspunten van het onderzoek

De focus van het onderzoek ligt op het beschrijven van de huidige situatie van Dutchbat III veteranen. Het onderzoek moet de huidige behoeften van DB III veteranen op het gebied van erkenning, waardering en zorg in kaart brengen en beschrijven wat eventueel voor de doelgroep in de toekomst (aanvullend) kan worden gedaan. Waarheidsvinding met betrekking tot de politieke en militaire feiten in relatie tot de missie van Dutchbat III is geen onderwerp van onderzoek. De doelgroep van het onderzoek bestaat uit de militairen die in de periode van 6 januari 1995 tot en met 14 juli 1995 deel hebben genomen aan de operatie Dutchbat III. Dit is dezelfde doelgroep die in aanmerking kwam/komt voor het Draaginsigne Dutchbat III.

3. Doelstelling, centrale vraagstelling en onderzoeksvragen

Doelstelling van het onderzoek

Het onderzoek Dutchbat III heeft als doelstellingen:

1. Inzicht krijgen in de aard en oorzaken van de specifiek voor Dutchbat III veteranen geldende problemen en zorgbehoeften, en hoe deze zich onderscheiden van uitzendinggerelateerde problemen die bij andere missies voorkomen;
2. Inzicht krijgen of en in hoeverre huidige partners en kinderen als gevolg van deze uitzending specifieke problemen hebben gekregen en hoe deze zich onderscheiden van uitzendinggerelateerde problemen die bij andere missies voorkomen;
3. Het benoemen van effectieve oplossingsrichtingen voor (de kern van) de problemen van de Dutchbat III veteranen.
4. Inzicht krijgen in de behoefte van Dutchbat III veteranen op het gebied van erkenning en waardering en de oorzaak van deze behoefte.
5. Beschrijven van 'lessons learned' voor toekomstige missies.

De doelstellingen hebben geleid tot een centrale vraagstelling van het onderzoek.

Centrale vraagstelling van het onderzoek:

Hoe komt het dat 20 jaar na dato een deel van de Dutchbat III veteranen nog steeds problemen ervaart in het dagelijks leven en welke oplossingen zijn er om die problemen effectief aan te pakken? De oplossingen dienen recht te doen aan de behoeften van Dutchbat III veteranen en te passen binnen de beschikbare middelen en mogelijkheden van Defensie.

Van de centrale vraagstelling zijn de volgende onderzoeksvragen afgeleid:

1. Wat zijn de problemen van de Dutchbat III veteranen na uitzending (geweest)?
 - a. Hoe ervaren Dutchbat III veteranen hun huidige kwaliteit van leven?
 - b. Bestaan er verschillen tussen de kwaliteit van leven tussen Dutchbat III veteranen en veteranen van andere missies? Wat zijn deze verschillen?
 - c. Welke aan de uitzending gerelateerde factoren hebben geleid tot / bijgedragen aan de huidige kwaliteit van leven van Dutchbat III veteranen?
 - d. Bestaan er tussen de verschillende subgroepen binnen Dutchbat III veteranen verschillen ten aanzien van de kwaliteit van leven en de problemen die ze ervaren?
 - e. Bestaan er tussen de verschillende subgroepen binnen de groep Dutchbat III veteranen verschillen ten aanzien van de ervaren kwaliteit van leven en de problemen die ze ervaren?
2. Wat is de huidige zorgbehoefte van de Dutchbat III veteranen? (het betreft hier de materiële zorgbehoeften (uitkeringen, voorzieningen, etc) en de immateriële zorgbehoeften (lichamelijke of psychologische zorg, maatschappelijke ondersteuning), die een relatie hebben met de UNPROFOR missie van Dutchbat III).
 - a. Wat heeft de Dutchbat III veteraan tot op heden aan zorg ontvangen?
 - b. Wat zou er volgens de Dutchbat III veteranen nog moeten gebeuren / wat wordt er gemist door de Dutchbat III veteranen?
 - c. Wat kan Defensie hierbij volgens de Dutchbat III veteranen nog betekenen?
 - d. Wat is, in de ogen van de veteraan, de zorgbehoefte van de huidige partner en/of kinderen in relatie tot de uitzending van de veteraan?
 - e. Wat heeft de huidige partner en/of kinderen aan zorg ontvangen? Wat wordt er gemist?
3. Hoe hebben Dutchbat III veteranen de berichtgeving in de media over Dutchbat III en Srebrenica na terugkeer van de missie ervaren?
 - a. Is de berichtgeving volgens Dutchbat III veteranen in de loop der jaren gewijzigd en zo ja wat hield deze wijziging in?
 - b. Wat was de rol van de Koninklijke Landmacht en het ministerie van Defensie met betrekking tot deze berichtgeving volgens Dutchbat III veteranen en hoe hebben Dutchbat III veteranen dit ervaren?
4. Wat is de huidige behoefte van Dutchbat III veteranen op het gebied van erkenning en waardering?
 - a. Vanuit het ministerie van Defensie zijn initiatieven genomen m.b.t. het vergroten van de erkenning en waardering (bijvoorbeeld meer aandacht voor Dutchbat III veteranen op de Nederlandse Veteranendag in 2016; het instellen van het Draaginsigne Dutchbat III in 2006 door de toenmalige minister van Defensie). Hoe worden deze initiatieven door Dutchbat III veteranen gewaardeerd.
 - b. Wat wordt nog gemist? Wat kan Defensie hierbij volgens de Dutchbat III veteraan nog betekenen?
5. Welke lessen (ook voor toekomstige missies) kunnen uit dit onderzoek worden getrokken?

4. Procedure

De onderzoekers stellen aan de hand van dit programma van eisen een onderzoeksvoorstel met een plan van aanpak op. Het onderzoeksvoorstel volgt het proces van de Onderzoeksgenda Veteranenzorg¹ van Defensie. Dit houdt in dat onderzoekers het onderzoeksvoorstel indienen bij Defensie, waarna Defensie en de Programma Advies Commissie voor Onderzoek (PACO) de ingediende voorstellen zullen beoordelen. Vervolgens wordt een keuze gemaakt en krijgt 1 onderzoeksinstituut de vraag het onderzoek uit te voeren.

Het onderzoeksvoorstel moet uiterlijk 15 februari 2019 ingediend zijn bij:
secretariaat.dcpz@mindef.nl

Op bovenstaand e-mailadres kunt u vragen over het programma van eisen in relatie tot het onderzoeksvoorstel schriftelijk indienen tot 25 januari 2019. Alle ingediende vragen en antwoorden zullen uiterlijk 1 februari 2019 geanonimiseerd worden verstuurd naar de geïnteresseerde onderzoeksinstanties.

5. Begeleidingscommissie

Een begeleidingscommissie wordt ingesteld, nadat bepaald is welk onderzoeksinstituut het onderzoek zal uitvoeren. De voorzitter van deze begeleidingscommissie is dhr. drs. H. Borstlap. De begeleidingscommissie ziet gedurende het hele traject toe op de kwaliteit van het onderzoek (bijvoorbeeld op de afbakening van het onderzoek, de uitvoering van het onderzoek in relatie tot het onderzoeksvoorstel, de toepassing van de onderzoeksinstrumenten etc.) en speelt een rol bij de ondersteuning van het onderzoek. Het onderzoek wordt uitgevoerd door een onafhankelijke onderzoeksinstelling.

De begeleidingscommissie dient bij voorkeur te bestaan uit deskundigen op het gebied van onderzoek en wetenschap en uit deskundigen die een relatie hebben met het veteranenveld en/of de onderzoekspopulatie. Leden van de begeleidingscommissie nemen hieraan deel op naam, en niet uit hoofde van hun functie. De begeleidingscommissie geeft duiding aan het onderzoeksrapport en geeft de opdrachtgever van het onderzoek (Defensie) advies en doet aanbevelingen. De begeleidingscommissie kan één of meer klankbordgroep(en) instellen.

6. Klankbordgroep

De begeleidingscommissie kan één of meer klankbordgroepen instellen. In zo'n klankbordgroep zullen verschillende stakeholders (intern en extern Defensie) zitting hebben. Dutchbat III veteranen kunnen eveneens deel uit te maken van een klankbordgroep. De klankbordgroep dient onder andere de onderzoekers en de begeleidingscommissie te voorzien van contextinformatie.

7. Eisen ten aanzien van de onderzoekers/onderzoeksinstelling

Cruciaal voor het slagen van het onderzoek zijn de kwaliteit van het onderzoeksinstituut (gerenommeerd en door de Dutchbat III veteranen en Defensie als onafhankelijk beschouwd) en het betrekken van de gehele populatie Dutchbat III veteranen bij het onderzoek. De onderzoeksinstelling dient de Nederlandse gedragscode wetenschappelijk integriteit (2018) te onderschrijven.

Het onderzoek moet worden uitgevoerd door onderzoekers of instelling(en):

- met aantoonbare expertise op het gebied van onderzoek naar psychische gezondheid en kwaliteit van leven;
- met bewezen ervaring met onderzoek dat concrete, haalbare en effectieve oplossingsrichtingen oplevert;
- met gevoel voor de complexiteit van de problematiek en de politieke en maatschappelijke gevoeligheid van dit onderzoek.

¹ Het proces van de onderzoeksgenda veteranenzorg wordt bij het Dutchbat III onderzoek niet geheel gevolgd. De fase van vooraanmelding van het onderzoek (onderzoeksidee) vindt niet plaats. Op basis van het programma van eisen kan direct het onderzoeksvoorstel worden ingediend.

Het onderzoeksrapport dient de onderzoeksbevindingen en conclusies te bevatten. De begeleidingscommissie zal op basis van het rapport aan Defensie adviseren en aanbevelingen formuleren.

8. Eisen ten aanzien van het onderzoeksvoorstel

In het onderzoeksvoorstel dient te worden ingegaan op alle hierna genoemde onderdelen.

8.1. Vraagstelling

Het onderzoek heeft de volgende centrale onderzoeksvraag: Hoe komt het dat 20 jaar na dato een aanzienlijk deel van de Dutchbat III veteranen nog steeds problemen ervaart in het dagelijks leven en welke oplossingen zijn er om de problemen effectief aan te pakken en die rechtdoen aan de behoeften van Dutchbat III veteranen en passen binnen de beschikbare middelen en mogelijkheden van Defensie?

De vraagstelling dient in het onderzoeksvoorstel nader gespecificeerd te worden. Daarbij zijn de eerder beschreven onderzoeksvragen van belang.

8.2. Methode

Het onderzoeksplan moet de volgende onderdelen bevatten:

1. Onderzoekopzet en procedure
2. Onderzoekpopulatie
3. Meetinstrumenten
4. Methode van dataverzameling
5. Methode en analysetechnieken
6. Non respons analyse

Daarbij dienen de volgende aspecten nader toegelicht te worden:

- De beschrijving van het onderzoeksdesign dient aan te tonen hoe de resultaten behaald worden.
- Hoe wordt omgegaan met de gevoeligheid van het onderzoek en hoe wordt de samenwerking met opdrachtgever, begeleidingscommissie en klankbordgroep gezien?
- Hoe wordt met het onderzoeksdesign gewaarborgd dat het onderzoek in staat is in kaart te brengen welke problemen specifiek voor Dutchbat III veteranen gelden in vergelijking met andere missies?
- Hoe wordt met het onderzoeksdesign rekening gehouden met de diversiteit binnen de onderzoekspopulatie als gevolg van de situatie tijdens de missie (binnen/buiten enclave, gegijzeld/niet gegijzeld)?
- In hoeverre is het voorgenomen design ook bruikbaar voor toekomstig onderzoek bij andere missies?
- Het onderzoek richt op het in kaart brengen van de kwaliteit van leven van de populatie Dutchbat III veteranen.
- Het vermoeden bestaat dat klachten en problematiek gebagatelliseerd worden door een deel van de populatie: hoe wordt hiermee rekening gehouden?
- In een onderzoek naar psychische klachten, is algemeen bekend dat de leden van de onderzoekspopulatie die de meest ernstige psychische klachten hebben, niet of in mindere mate responderen. Daardoor kan een onderschatting ontstaan van de ernst van de problematiek. Welke maatregelen worden genomen om de veteranen met de meest ernstige klachten bij het onderzoek te betrekken?
- Het is cruciaal voor het slagen van dit onderzoek dat de gehele Dutchbat III populatie bij het onderzoek wordt betrokken. Welke middelen worden ingezet om de respons te optimaliseren? En welke middelen worden ingezet om tegervallende respons te verhelpen?
- Op welke wijze wordt de onderzoekspopulatie benaderd en gemotiveerd om mee te werken aan het onderzoek? Wordt er een verschil in benadering gekozen voor de veteranen ten opzichte van de partner en kinderen?
- Hoe zal de non-respons analyse worden uitgevoerd en welke populatiegegevens zijn hiervoor benodigd?

8.3. Planning en haalbaarheid

In het onderzoekvoorstel dient een planning in maanden opgenomen te worden. Er dient te worden aangegeven welke activiteiten door welke partijen worden voorbereid, uitgevoerd of afgerond en hoeveel uren/fte hiervoor beschikbaar zijn. In deze planning moeten de belangrijkste besismomenten worden aangegeven met inbegrip van deadlines en eventuele knelpunten die de uitvoering van het project in de weg kunnen staan. Verder dient aan te worden geven hoe de haalbaarheid van het project wordt gegarandeerd.

Duur van het onderzoek

Het onderzoek, inclusief rapportage, dient (uiterlijk) te zijn afgerond op 1 juli 2020. Het is wenselijk dat de rapportage 1 mei 2020 gereed is, zodat de laatste 2 maanden voldoende tijd is voor het voorbereiden en uitvoeren van een gedegen communicatieplan.

Maximale kosten

Het maximaal beschikbare budget inclusief rapportage is € 200.000

8.4. Expertise onderzoeksgroep

Het onderzoeksplan dient informatie te bevatten over de samenstelling van de onderzoeksgroep en de beschikbare expertise.

Bijlage 2 Begeleidingscommissie

Samenstelling begeleidingscommissie

Het Ministerie van Defensie heeft een begeleidingscommissie bij dit onderzoek ingesteld. De onafhankelijke leden van de commissie zijn deskundig op het gebied van onderzoek en wetenschap of hebben een relatie met het veteranenveld en/of de onderzoekspopulatie. De begeleidingscommissie bestaat uit de volgende personen:

- Drs. H. (Hans) Borstlap (voorzitter); voormalig lid van de Raad van State.
- Dr. J. (Jacco) Duel; senior medewerker kennis en onderzoek bij Stichting het Veteraneninstituut.
- Drs. A.M.C. (Angelien) Eijnsink; zelfstandig adviseur, o.a. voorzitter van de Onafhankelijke Commissie Integriteit Financiën en voorzitter Raad van Toezicht CAOP; woordvoerder defensie Tweede Kamer van 2003-2017.
- Drs. M.L. (Maria) Henneman; directeur/eigenaar Henneman Strategies BV (o.a. crisiscommunicatie) en oud journalist.
- Kolonel arts (KLu) b.d. drs. G.D. (Gerry) Kremer; gepensioneerd en werkzaam als medisch adviseur in letselschadezaken; van februari t/m juli 1995 kolonel arts chirurg bij Dutchbat III; bestuurslid Vereniging Dutchbat 3.
- Generaal-majoor C.J. (Kees) Matthijssen, MSS; voormalig Plaatsvervangend Commandant Landstrijdkrachten; thans Deputy Chief of Staff Plans NATO Allied Joint Force Command Brunssum; compagniescommandant bij Dutchbat III.
- Prof. dr. P.L. (Pauline) Meurs; hoogleraar bestuur van de gezondheidszorg, Erasmus Universiteit Rotterdam; wetenschappelijk directeur Erasmus Centrum voor Zorgbestuur.
- O.M. (Olaf) Nijeboer; zelfstandig auditor en adviseur op het gebied van informatiebeveiliging en privacy; korporaal monteur verbindingen- en overig elektrisch materieel bij Dutchbat III; bestuurslid Vereniging Dutchbat 3.
- Brigade-generaal b.d. H.J. (Hein) Scheffer; voorzitter Veteranen Platform.
- Prof. dr. J. (Jaap) van Weeghel; wetenschappelijk directeur van Phrenos, landelijk kenniscentrum voor ernstige psychische aandoeningen; emeritus bijzonder hoogleraar 'Participatie en rehabilitatie van mensen met psychische aandoeningen' bij departement Tranzo, Tilburg University.

Bijlage 3 Correspondentie Veteraan

Vragenlijstonderzoek

1. Aankondigingsbrief

Diemen, 25 oktober 2019

Betreft: Aankondiging start onderzoek Focus op Dutchbat-III

Geachte,

U ontvangt deze brief omdat wij u als Dutchbat-III veteraan willen uitnodigen om deel te nemen aan een onderzoek. Het onderzoek wil de wensen en behoeften van Dutchbat-III veteranen op het gebied van zorg, erkenning en waardering in kaart brengen. Binnenkort krijgt u per post meer informatie en de papieren vragenlijst die hoort bij het onderzoek Focus op Dutchbat-III. Deze brief dient als aankondiging. Wij willen dat u, als Dutchbat-III veteraan, als eerste op de hoogte bent van de start van dit onderzoek.

In dit onderzoek horen wij graag van u hoe het met u gaat. Ook als de uitzending geen rol meer speelt in uw leven is dit goed om te weten om uw oud-collega's van Dutchbat-III te helpen. Daarnaast is deze kennis relevant voor het voorbereiden en begeleiden van militairen op toekomstige missies.

De aanleiding voor dit onderzoek is een enquête van een werkgroep Dutchbatters onder Dutchbat-III veteranen. Hieruit bleek dat een deel van deze veteranen geen passende zorg heeft gekregen. Ook bleek dat inspanningen van het ministerie van Defensie op het gebied van zorg, erkenning en waardering er niet altijd toe hebben geleid dat Dutchbat-III veteranen de missie konden afsluiten. Dit gaf het ministerie reden om nader onderzoek te laten doen.

Het onderzoek bestaat allereerst uit een vragenlijst. Diverse Dutchbatters worden daarnaast uitgenodigd hun verhaal te doen in verdiepende interviews en/of om deel te nemen aan groepsgesprekken. Met uw toestemming willen wij ook graag uw thuisfront uitnodigen om deel te nemen aan het onderzoek, omdat de missie ook weerslag op hen heeft gehad. U ontvangt hier meer informatie over in onze volgende brief.

ARQ Nationaal Psychotrauma Centrum voert dit onderzoek onafhankelijk uit, in opdracht van het ministerie van Defensie. ARQ is gespecialiseerd in de gevolgen van ingrijpende gebeurtenissen en heeft jarenlange expertise op het gebied van kennis en ondersteuning van getroffen en betrokkenen van oorlog, vervolging en geweld.

Speciaal voor dit onderzoek is het contactpunt Focus op Dutchbat-III ingericht zodat Dutchbat-III veteranen en hun naasten terecht kunnen met vragen over het onderzoek. Het telefoonnummer van het contactpunt Focus op Dutchbat-III is 088-3305512. We zijn bereikbaar van maandag t/m vrijdag van 9 tot 17 uur. Mailen kan ook: dutchbat-iii@arq.org. Indien u vragen over zorg en dienstverlening aan veteranen heeft, kunt u met het Veteranenloket bellen via 088-3340000. Het Veteranenloket is 24 uur per dag, zeven dagen per week bereikbaar.

Volgende week ontvangt u meer informatie over het onderzoek en de vragenlijst, voor uzelf en uw thuisfront. U hoeft nu nog niets te doen.

Alvast hartelijk bedankt voor uw medewerking!

Met vriendelijke groet,

Prof. dr. Miranda Olf

ARQ Nationaal Psychotrauma Centrum & Amsterdam UMC

2. Begeleidende brief

Diemen, 1 november 2019

Betreft: Vragenlijst onderzoek Focus op Dutchbat-III

Geachte,

Vorige week stuurden wij u een aankondiging voor het onderzoek Focus op Dutchbat-III. Het onderzoek gaat in op hoe het met u gaat en of er nog wensen of behoeften bij u als Dutchbat-III veteraan zijn. Bij deze brief ontvangt u 1) een informatiebrief over het onderzoek 2) de Vragenlijst Veteranen en 3) een antwoordkaart. Wij hopen van harte dat u deelneemt aan het onderzoek en de vragenlijst invult.

Het beantwoorden van de vragen duurt ongeveer 45-60 minuten. U kunt de papieren Vragenlijst Veteranen invullen en retourneren met bijgevoegde antwoordenvolp; een postzegel is niet nodig. Wij zouden het zeer op prijs stellen als u de vragenlijst uiterlijk 14 dagen na ontvangst van deze brief wilt retourneren. Als u de vragenlijst liever online invult, kunt u naar dit adres gaan <https://arq.questmanager.nl>. Uw gebruikersnaam is: [Proefnaam] en uw wachtwoord: [Proefcode]. Na inloggen moet u direct uw wachtwoord wijzigen om door te kunnen gaan met het onderzoek.

We willen benadrukken dat we vertrouwelijk met uw gegevens omgaan. Bij de publicatie van de resultaten zullen deze nooit te herleiden zijn naar individuele personen. U leest meer over uw rechten in de toestemmingsverklaring aan het begin van de vragenlijst.

Mocht u in enige vorm ondersteuning willen bij het invullen van de vragenlijst, dan kunt u dat aangeven bij de onderzoekers via het contactpunt (zie verderop in deze brief). Wij kunnen een afspraak voor u maken met een (collega-)veteraan die deel uitmaakt van het nuldelijnsondersteuningssysteem veteranen van het Veteranen Platform.

Als dank voor uw deelname maakt het onderzoeksteam voor iedere ingevulde vragenlijst vijf euro over aan War Child of Stichting Ondersteuning Veteranenactiviteiten. U kunt aan het einde van de vragenlijst aangeven aan welk goed doel wij de donatie mogen overmaken.

Indien u ervoor kiest de vragenlijst niet in te vullen, kunt u dit ook aan ons doorgeven. U kunt dit aangeven op de antwoordkaart. We zouden het zeer op prijs stellen als u kort de reden voor uw niet-deelname wilt vermelden.

Met uw toestemming willen wij graag uw thuisfront uitnodigen om deel te nemen aan het onderzoek, omdat de missie ook weerslag op hen heeft gehad. Uw thuisfront kan ook deelnemen aan het onderzoek zonder dat u zelf wilt deelnemen. U kunt uw thuisfront de bijgevoegde witte envelop geven. Daarin bevindt zich eveneens een 1) aankondigingsbrief 2) informatiebrief 3) Vragenlijst Thuisfront en 4) antwoordkaart. Wij willen benadrukken dat u en uw thuisfront via ons nooit inzage zullen krijgen in elkaars onderzoeksresultaten. Indien u meer vragenlijsten voor uw thuisfront wenst te ontvangen, kunt u dit aan het einde van de vragenlijst aangeven.

Meer informatie over het onderzoek vindt u in bijgevoegde informatiebrief en op www.arq.org/dutchbat-III. Speciaal voor dit onderzoek is het contactpunt Focus op Dutchbat-III ingericht zodat Dutchbat-III veteranen en hun naasten terecht kunnen met vragen over het onderzoek. Het telefoonnummer van het contactpunt Focus op Dutchbat-III is 088-3305512. We zijn bereikbaar van maandag t/m vrijdag van 9 tot 17 uur. Mailen kan ook: dutchbat-III@arq.org. Indien u vragen over zorg en dienstverlening aan veteranen heeft, kunt u met het Veteranenloket bellen via 088-3340000. Het Veteranenloket is 24 uur per dag, zeven dagen per week bereikbaar.

Kunnen we op u rekenen? Alvast hartelijk dank voor uw medewerking!

Met vriendelijke groet,

Prof. dr. Miranda Olf
ARQ Nationaal Psychotrauma Centrum & Amsterdam UMC

3. Informatiebrief

Informatiebrief Focus op Dutchbat-III

In deze informatiebrief vindt u meer informatie over de achtergrond en de opzet van het onderzoek Focus op Dutchbat-III. We kunnen ons voorstellen dat er na lezing nog vragen zijn, of dat u liever telefonische toelichting wilt. U kunt ons met vragen of opmerkingen bereiken via de contactgegevens onderaan deze informatiebrief.

Het doel van het onderzoek

In het onderzoek Focus op Dutchbat-III vragen we aan Dutchbat-III veteranen hoe het met hen gaat en of er nog wensen en behoeften zijn op het gebied van zorg, erkenning en waardering. Dutchbat-III veteranen worden per post benaderd voor deelname, en via hen wordt ook het thuisfront betrokken: familieleden, vrienden en/of andere direct betrokkenen bij de veteraan.

Het doel van het onderzoek is om:

1. de ervaren problemen, weerbaarheid, en behoeften op het gebied van zorg, erkenning en waardering bij Dutchbat-III veteranen en hun naasten in kaart te brengen,
2. te bezien in hoeverre deze verband houden met de Dutchbat-III-uitzending,
3. te komen tot oplossingsrichtingen voor de problemen en behoeften die een breed draagvlak kennen.

De uitvoering van het onderzoek

Het onderzoek wordt onafhankelijk uitgevoerd door ARQ Nationaal Psychotrauma Centrum. Het onderzoek loopt tot eind 2020 en bestaat uit meerdere delen.

Deel 1 Dutchbat-III veteranen ontvangen een Vragenlijst Veteranen die ingaat op het welbevinden, de gezondheid en de ervaren steun van de veteraan. Op basis van literatuuronderzoek zijn extra vragen toegevoegd over ervaren erkenning en waardering en de rol van de berichtgeving in de media. Ook wordt gevraagd naar behoeften die nog op die vlakken kunnen bestaan. Een vergelijkbare, kortere vragenlijst is ontwikkeld voor het thuisfront (Vragenlijst Thuisfront).

De vragenlijst wordt uitgezet onder veteranen die hebben deelgenomen aan de Dutchbat-III missie. Met toestemming van de veteraan wordt ook een vragenlijst gestuurd naar zijn/haar thuisfront (zie verderop in deze brief). Wij hopen zoveel mogelijk veteranen en hun thuisfront te betrekken in het onderzoek zodat we een breed en representatief beeld kunnen krijgen van hoe het met Dutchbat-III veteranen en hun thuisfront gaat. De antwoorden op de vragenlijsten kunnen vergeleken worden met veteranen en thuisfrontleden van andere missies. In de vragenlijsten is door middel van open vragen ook ruimte opgenomen voor de veteraan en het thuisfrontlid om in zijn of haar eigen woorden het verhaal kwijt te kunnen.

Deel 2 Met een aantal veteranen en thuisfrontleden zullen verdiepende interviews worden uitgevoerd. Hiermee willen we meer inzicht krijgen in persoonlijke ervaringen. De deelnemers kunnen aan het eind van de vragenlijst aangeven of zij voor een interview benaderd mogen worden. We willen zoveel mogelijk diverse ervaringen horen. De keuze voor de te interviewen deelnemers bepalen we daarom op grond van de uitkomsten van de vragenlijsten. Zo kunnen we specifieke groepen (bijvoorbeeld zij met veel of juist weinig klachten en behoeften) nader aan het woord laten. De interviews leveren meer diepgang bij de resultaten van de vragenlijst.

Deel 3 Naast het uitzetten van de vragenlijsten en het uitvoeren van interviews organiseren we een aantal groepsgesprekken. In deze bijeenkomsten gaan onderzoekers in gesprek met groepen veteranen en een groep thuisfrontleden. In de groepsgesprekken wordt ingegaan op de gevonden resultaten uit de vragenlijsten en interviews. Het doel is om met de deelnemers gezamenlijk en interactief te zoeken naar leerpunten en oplossingsrichtingen voor ervaren problemen en behoeften.

Deel 4 De resultaten van alle onderdelen worden gezamenlijk verwerkt tot een openbaar onderzoeksrapport. De resultaten van het onderzoek worden eind 2020 verwacht.

Betrekken van het thuisfront

Het thuisfront wordt uitsluitend uitgenodigd om deel te nemen aan het onderzoek door de Dutchbat-III veteraan zelf. Er zijn geen restricties verbonden aan wie 'het thuisfront' mag zijn; dat kan een familielid, partner, vriend of andere naaste zijn. Wel is het noodzakelijk dat hij of zij 16 jaar of ouder is, dit in verband met regelgeving ter bescherming van kinderen en minderjarigen tegen de risico's en belasting van wetenschappelijk onderzoek. Elke veteraan mag maximaal vier thuisfrontleden uitnodigen. Een eerste Vragenlijst Thuisfront is meegestuurd met het pakket voor de veteraan. Indien de veteraan meer vragenlijsten voor het thuisfront wil ontvangen, kan hij/zij dit aan het einde van de Vragenlijst Veteranen aangeven, of op de antwoordkaart bij niet-deelname. Het onderzoeksteam stuurt vervolgens het aantal aangevraagde thuisfront vragenlijsten op naar het postadres van de veteraan. Wij willen benadrukken dat de Dutchbat-III veteraan en zijn/haar thuisfront via ons nooit inzage zullen krijgen in elkaars onderzoeksresultaten.

Deelname & privacy

Deelname aan het onderzoek is geheel vrijwillig en vrijblijvend. U beslist. U kunt op elk moment stoppen en uzelf terugtrekken uit het onderzoek en/of ervoor kiezen uw ingevulde gegevens te laten vernietigen. U leest meer over uw rechten in de toestemmingsverklaring aan het begin van de vragenlijst.

Uw privacy vinden wij erg belangrijk en wordt door ons beschermd. Alle persoonsgegevens en onderzoeksdata worden veilig opgeslagen, vertrouwelijk behandeld binnen het projectteam en niet zonder uw toestemming aan derden verstrekt. Bij de publicatie van de resultaten zullen deze nooit te herleiden zijn naar individuele personen.

Om uw privacy te waarborgen zullen wij in de Vragenlijst nooit persoonsgegevens (naam, adres, woonplaats) noemen of vragen. In plaats daarvan staat op de voorkant van de Vragenlijst een unieke code. Deze code stelt uitsluitend de onderzoekers in staat te weten

wie deelneemt aan het onderzoek. Als u de vragenlijst online invult is deze ook gekoppeld aan een code. De koppeling tussen de code en uw naam wordt in een beveiligd bestand bewaard waar enkel de onderzoekers toegang toe hebben. Dit bestand wordt vernietigd nadat het onderzoek is afgerond, zodat na het onderzoek zelfs de onderzoekers niet meer kunnen achterhalen welke naam bij welke code hoort ter bescherming van de privacy.

Over ARQ Nationaal Psychotrauma Centrum

Het onderzoeksteam bestaat uit onderzoekers die werkzaam zijn bij ARQ Nationaal Psychotrauma Centrum (ARQ). ARQ is gespecialiseerd in de gevolgen van ingrijpende gebeurtenissen en heeft jarenlange expertise op het gebied van kennis en ondersteuning van getroffen en betrokkenen van oorlog, vervolging en geweld. ARQ bestaat uit diverse organisaties. Bij dit onderzoek zijn drie organisatieonderdelen betrokken: ARQ Centrum⁴⁵, ARQ Kenniscentrum Oorlog, Vervolging en Geweld en ARQ Kenniscentrum Impact.

Ondersteuning bij invullen vragenlijst

In sommige situaties hebben veteranen of hun relaties behoefte aan een steuntje in de rug. Mocht u in enige vorm ondersteuning willen bij het invullen van de vragenlijst, dan kunt u dat aangeven bij het contactpunt Focus op Dutchbat-III via onderstaande gegevens. Wij kunnen een afspraak voor u maken met een (collega-) veteraan of partner van een veteraan die deel uitmaakt van het nuldelijnsondersteuningsstelsel veteranen van het Veteranen Platform. Nuldelijnsondersteuners (veteranenhelpers) hebben een training gevolgd en een aantal van hen is voorbereid op dit onderzoek. Zie ook: <https://veteranenplatform.nl/steun-inroepen-van-een-nuldelijnshelper/>

Het Veteranenloket

Heeft u hulp nodig omdat u psychische, sociale of lichamelijke klachten ervaart of omdat u zich zorgen maakt over iemand met deze klachten, neem dan contact op met het Veteranenloket. Dit kan door te bellen naar 088-3340000. U kunt informatie over het Veteranenloket vinden op: www.veteranenloket.nl. Het Veteranenloket is 24 uur per dag, zeven dagen per week bereikbaar.

Contactpunt Focus op Dutchbat-III

Speciaal voor dit onderzoek is het contactpunt Focus op Dutchbat-III ingericht zodat Dutchbat-III veteranen en hun naasten terecht kunnen met vragen over het onderzoek. Het telefoonnummer van het contactpunt Focus op Dutchbat-III is 088-3305512. We zijn bereikbaar van maandag t/m vrijdag van 9 tot 17 uur. Mailen kan ook: dutchbat-iii@arq.org.

Wilt u op de hoogte gehouden worden van de voortgang van het onderzoek? Meldt u zich dan aan voor de nieuwsbrief op www.arq.org/dutchbat-iii.

4. Antwoordkaart

Respondentcode:

«Codes»

Geachte heer/mevrouw,

Deze antwoordkaart kunt u terugsturen in bijgevoegde retourenvelop als u geen Dutchbat-III veteraan bent of als u niet aan het onderzoek wilt deelnemen. Wij zullen u dan niet nogmaals voor het onderzoek benaderen. U kunt hieronder aangeven wat voor u van toepassing is.

- Deze uitnodiging is niet voor mij bedoeld.
- Ik wil niet aan dit onderzoek deelnemen omdat ...

Ondanks dat u niet wilt deelnemen, kan uw thuisfront wel deelnemen aan het onderzoek. Wij kunnen u daarvoor een aantal extra thuisfront-vragenlijsten (maximaal 3) toesturen. Zou u dat willen?

- Ja, ik ontvang graag _____ uitnodigingen voor mijn thuisfront op mijn postadres (hiermee geeft u toestemming om hen uit te nodigen).
- Nee, ik wil niet dat mijn thuisfront deelneemt.

Wij stellen u ondanks dat u niet deelneemt graag in de gelegenheid op de hoogte te blijven van de voortgang van dit onderzoek. We sturen u dan in het komende jaar een aantal keer een korte update via een nieuwsbrief. U kunt zich direct aanmelden via www.arq.org/dutchbat-III. U kunt zich altijd weer afmelden.

Dank u wel voor uw tijd.

Interviews

5. Informatiebrief

Diemen, 15 januari 2020

Betreft: Informatie interviews en groepsgesprekken 'Focus op Dutchbat-III'

Geachte,

Afgelopen najaar is het onderzoek Focus op Dutchbat-III van start gegaan. Het onderzoek gaat in op hoe het nu met Dutchbat-III veteranen gaat en of er bij hen nog wensen of behoeften zijn. Het eerste deel van het onderzoek bestond uit het invullen van een vragenlijst waarvoor alle veteranen een uitnodiging hebben gekregen. Samen met vele andere oud-collega's heeft u deze vragenlijst ingevuld. We willen u daarvoor heel hartelijk danken!

Het volgende deel van het onderzoek bestaat uit verdiepende interviews en groepsgesprekken. We willen met diverse Dutchbatters en thuisfrontleden spreken om meer inzicht te krijgen in persoonlijke ervaringen. Bij het invullen van de vragenlijst heeft u aangegeven hier graag meer over te horen, vandaar dat u deze brief ontvangt.

In de komende maanden willen we met 10-15 veteranen en 5-10 thuisfrontleden gesprekken voeren. Daarna zullen er 3-4 groepsgesprekken plaatsvinden met telkens maximaal 8 deelnemers. Er zijn veel belangstellenden voor de interviews en de groepsgesprekken. We maken hieruit een selectie. De keuze voor de deelnemers aan de interviews en de groepsgesprekken wordt bepaald op grond van de uitkomsten van de vragenlijsten. We willen zoveel mogelijk diverse ervaringen en verschillende perspectieven horen.

De uitnodigingen voor een interview of groepsgesprek worden (uiterlijk eind mei) per post verstuurd. In de brief staat ook meer informatie over de interviews of groepsgesprekken. Uiteraard kunt u dan alsnog besluiten van deelname af te zien. We begrijpen dat het moeilijk en confronterend kan zijn om over persoonlijke ervaringen te praten. We waarderen uw interesse voor de interviews en groepsgesprekken dan ook zeer.

Heeft u nog vragen? Speciaal voor dit onderzoek is het contactpunt Focus op Dutchbat-III ingericht. We zijn telefonisch bereikbaar van maandag t/m vrijdag van 9 tot 17 uur op 088-3305512. Mailen kan ook: dutchbat-iii@arq.org. Voor informatie kunt u daarnaast terecht op www.arq.org/dutchbat-iii. U kunt zich daar ook aanmelden voor de nieuwsbrief waardoor u op de hoogte blijft van de voortgang van het onderzoek.

Met vriendelijke groet,

Prof. dr. Miranda Olf
ARQ Nationaal Psychotrauma Centrum & Amsterdam UMC

6. Uitnodiging interview

Diemen, 22 januari 2020

Betreft: Uitnodiging deelname interview 'Focus op Dutchbat-III'

Geachte ,

U ontvangt deze brief omdat u heeft deelgenomen aan het vragenlijst onderzoek 'Focus op Dutchbat-III' en heeft aangegeven dat u geïnteresseerd bent in deelname aan interviews en/of groepsgesprekken. Wij zijn nu gestart met de organisatie van de interviews en zullen daarna de groepsgesprekken plannen. Met deze brief willen we u uitnodigen voor een interview en u vragen ons contactgegevens door te geven zodat we u kunnen bereiken voor een afspraak.

Het doel van de interviews

De interviews hebben als doel verdieping van de informatie uit de vragenlijsten te geven. In persoonlijk gesprek is meer ruimte voor toelichting, voorbeelden en verdieping van de gevolgen van de missie voor veteranen zelf en hun thuisfront. Het gaat om uw ervaring en mening.

De interviews zullen ongeveer 1.5 tot 2 uur in beslag nemen. De interviews worden afgenomen door onderzoekers en zullen plaatsvinden in een rustige, voor u bekende omgeving (thuis of een andere plek naar uw keuze).

Wat vragen wij nu van u?

Graag verkrijgen wij uw e-mailadres en telefoonnummer zodat wij u kunnen benaderen voor het plannen van een interview. Uw contactgegevens kunt u aan ons doorgeven door een e-mail te sturen naar dutchbat-III@arg.org of de bijgevoegde antwoordkaart ingevuld te retourneren. In de e-mail graag duidelijk uw achternaam en woonplaats vermelden. Wilt u uw contactgegevens binnen 14 dagen aan ons doorgeven? Indien u alsnog besluit van deelname aan een interview af te zien, kunt u dit eveneens per e-mail of met de bijgevoegde antwoordkaart aan ons doorgeven. Wij zullen u dan niet meer voor het onderzoek benaderen.

Alvast hartelijk dank voor uw medewerking!

Met vriendelijke groet,

Prof. dr. Miranda Olf
ARQ Nationaal Psychotrauma Centrum & Amsterdam UMC

Contactpunt

Speciaal voor dit onderzoek is het contactpunt Focus op Dutchbat-III ingericht zodat Dutchbat-III veteranen en hun naasten terecht kunnen met vragen over het onderzoek. Het telefoonnummer van het contactpunt Focus op Dutchbat-III is **088-3305512**. We zijn bereikbaar van maandag t/m vrijdag van 9 tot 17 uur. Mailen kan ook: dutchbat-iii@arq.org. Indien u vragen over zorg en dienstverlening aan veteranen heeft, kunt u met het Veteranenloket bellen via **088 334 00 00**. Het Veteranenloket is 24 uur per dag, zeven dagen per week bereikbaar.

7. Antwoordkaart

Respondentcode:

Geachte heer/mevrouw,

Deze antwoordkaart kunt u terugsturen in bijgevoegde retourenvelop om uw contactgegevens door te geven voor het plannen van een interview.

Onderstaande graag in BLOKLETTERS invullen:

E-mailadres:
Telefoonnummer:

U kunt hieronder aangeven indien u van deelname afziet.

- Ik wil niet aan een interview deelnemen omdat ...

--

Indien u nog vragen heeft of verdere uitleg wenst kunt u contact opnemen met het Contactpunt van dit onderzoek. Het telefoonnummer van het contactpunt Focus op Dutchbat-III is [088-3305512](tel:088-3305512). We zijn bereikbaar van maandag t/m vrijdag van 9.00 tot 17.00 uur. Mailen kan ook: dutchbat-III@arq.org.

Dank u wel voor uw tijd.

8. Corona updatebrief

Diemen, 28 mei 2020

Betreft: Interviews en groepsgesprekken Focus op Dutchbat-III tijdens coronacrisis

Geachte,

We hopen dat het naar omstandigheden goed met u gaat. In januari heeft u een informatiebrief ontvangen over de verdiepende interviews en groepsgesprekken van het onderzoek Focus op Dutchbat-III. Graag informeren wij u over de stand van zaken. U zult begrijpen dat de coronacrisis ook zijn weerslag heeft op de voortgang van het onderzoek.

Vanwege de uitbraak van corona hebben een aantal onderdelen van het onderzoek stilgelegen. In de tussentijd hebben we gezocht naar oplossingen. Zo doen wij de interviews nu via beeldbellen. Wanneer dat bij iemand niet mogelijk of wenselijk is, zoeken we een passend alternatief. We streven ernaar uiterlijk eind juni alle interviews te hebben afgerond. De groepsgesprekken, die na de interviews plaatsvinden, hebben we uitgesteld tot eind augustus/begin september. We hopen dan op 1,5 meter afstand met maximaal 10 personen per groep bijeen te mogen komen. We volgen uiteraard de richtlijnen van het RIVM.

Door de verschoven planning zullen uitnodigingen voor een interview of groepsgesprek ten laatste in juli/augustus per post worden verstuurd. Uiteraard kunt u, indien u een uitnodiging ontvangt, alsnog besluiten wel of niet af te zien van deelname.

Voor vragen is het contactpunt Focus op Dutchbat-III bereikbaar van maandag t/m vrijdag van 9 tot 17 uur op 088-3305512. Mailen kan ook: dutchbat-iii@arq.org. Voor informatie kunt u daarnaast terecht op www.arq.org/dutchbat-iii.

Met vriendelijke groet,

Prof. dr. Miranda Olf
ARQ Nationaal Psychotrauma Centrum & Amsterdam UMC

Groepsgesprekken

9. Uitnodiging groepsgesprekken

Diemen, 16 juli 2020

Betreft: Uitnodiging deelname groepsgesprekken 'Focus op Dutchbat-III'

Geachte ,

U ontvangt deze brief omdat u heeft deelgenomen aan het vragenlijst onderzoek 'Focus op Dutchbat-III'. Aan het eind van de vragenlijst gaf u aan interesse te hebben in deelname aan een interview en/of groepsgesprek. Inmiddels zijn de interviews bijna afgerond en zijn we gestart met het organiseren van de groepsgesprekken. Graag willen we u uitnodigen om deel te nemen aan een groepsgesprek op [datum] van 13.00 tot 15.00 uur bij de Basis in Doorn. Vanaf 12.00 uur bent u welkom voor een lunch. Adres: Willem van Lanschotlaan 1, 3941 XV Doorn.

Waarom groepsgesprekken?

In de groepsgesprekken willen we met de aanwezigen tot oplossingen komen voor Dutchbat-III gerelateerde problemen. Wat is er nodig (geweest) om de missie af te kunnen sluiten? We gebruiken daarbij informatie die we uit de vragenlijsten en interviews hebben opgehaald. Die verwerken we tot een aantal stellingen die we u tevoren zullen toesturen. U bent de expert: uw ideeën om bestaande wensen en behoeften te vervullen worden bijzonder op prijs gesteld.

Een groepsgesprek zal ongeveer twee uur duren en bestaat uit maximaal acht deelnemers. De groepsgesprekken worden geleid door een ervaren onderzoeker. Daarnaast zijn collega's uit het projectteam aanwezig ter ondersteuning en om te notuleren. We volgen tijdens het groepsgesprek de richtlijnen van het RIVM. De door u gemaakte reiskosten zullen door ons worden vergoed.

Hoe meld ik me aan?

Aanmelden voor het groepsgesprek kan door een mail te sturen naar dutchbat-iii@arg.org. Vermeld in de mail uw 1) achternaam 2) woonplaats en 3) telefoonnummer. Mocht u willen deelnemen maar bovengenoemde datum schikt u niet dan kunt u dit ook aangeven. We kunnen dan indien mogelijk zoeken naar een alternatieve datum. Wilt u uw contactgegevens binnen 14 dagen aan ons doorgeven?

Indien u besluit van deelname af te zien, kunt u dit eveneens per e-mail of telefoon aan ons doorgeven. Wij zullen u dan niet meer voor het onderzoek benaderen.

Voor vragen is het contactpunt Focus op Dutchbat-III bereikbaar van maandag t/m vrijdag van 9 tot 17 uur op 088-3305512. Mailen kan ook: dutchbat-III@arq.org. Voor informatie kunt u daarnaast terecht op www.arq.org/dutchbat-III.

We hopen spoedig van u te horen. Alvast hartelijk dank voor uw medewerking!

Met vriendelijke groet,

Prof. dr. Miranda Olf
ARQ Nationaal Psychotrauma Centrum & Amsterdam UMC

Bijlage 4 Correspondentie thuisfront

Vragenlijstonderzoek

1. Begeleidende brief

Diemen, 1 november 2019

Betreft: Vragenlijst Thuisfront onderzoek Focus op Dutchbat-III

Geachte meneer/mevrouw,

U bent een naaste, familielid of vriend(in), van een veteraan die in 1995 heeft deelgenomen aan de Dutchbat-III missie in Bosnië. Door de Dutchbat-III veteraan bent u uitgenodigd om deel te nemen aan het onderzoek Focus op Dutchbat-III. We willen graag de stem van nauw betrokkenen horen, omdat de missie ook weerslag op hen heeft gehad. We hopen van harte dat u wilt deelnemen aan het onderzoek. Bij deze brief ontvangt u 1) een informatiebrief over het onderzoek 2) de Vragenlijst Thuisfront en 3) een antwoordkaart.

Voor deelname aan dit onderzoek dient u 16 jaar of ouder te zijn. Het onderzoek bestaat uit een vragenlijst. Met uw toestemming kunt u daarnaast worden uitgenodigd uw verhaal te doen in verdiepende interviews en/of om deel te nemen aan groepsgesprekken. U kunt in de vragenlijst aangeven of u meer wenst te weten over deelname aan de interviews en groepsgesprekken.

Het beantwoorden van de vragen duurt ongeveer 20 minuten. U kunt de papieren vragenlijst invullen en retourneren met bijgevoegde antwoordenvolp; een postzegel is niet nodig. Wij zouden het zeer op prijs stellen als u de vragenlijst uiterlijk 14 dagen na ontvangst van deze brief wilt retourneren. Als u de vragenlijst liever online invult, kunt u naar dit adres gaan <https://arq.questmanager.nl>. Uw gebruikersnaam is: [«Toegangsnaam»] en uw wachtwoord: [«Wachtwoord»]. Na inloggen moet u direct uw wachtwoord wijzigen om door te kunnen gaan met het onderzoek.

We gaan vertrouwelijk met uw gegevens om. Bij de publicatie van de resultaten zullen deze nooit te herleiden zijn naar individuele personen. U leest meer over uw rechten in de toestemmingsverklaring aan het begin van de vragenlijst. Wij willen benadrukken dat u en uw veteraan via ons nooit inzage zullen krijgen in elkaars onderzoeksresultaten.

Mocht u in enige vorm ondersteuning willen bij het invullen van de vragenlijst, kunt u dat aangeven bij de onderzoekers via het contactpunt (zie verderop in deze brief). Wij kunnen een afspraak voor u maken met een partner van een veteraan die deel uitmaakt van het nuldelijnsondersteuningssysteem veteranen van het Veteranen Platform.

Indien u ervoor kiest de vragenlijst niet in te vullen, kunt u dit ook aan ons doorgeven. U kunt dit aangeven op de antwoordkaart. We zouden het zeer op prijs stellen als u kort de reden voor uw niet-deelname wilt vermelden.

Meer informatie over het onderzoek vindt u in bijgevoegde informatiebrief en op www.arq.org/dutchbat-III. Speciaal voor dit onderzoek is het contactpunt Focus op Dutchbat-III ingericht zodat Dutchbat-III veteranen en hun naasten terecht kunnen met vragen over het onderzoek. Het telefoonnummer van het contactpunt Focus op Dutchbat-III is 088-3305512. We zijn bereikbaar van maandag t/m vrijdag van 9 tot 17 uur. Mailen kan ook: dutchbat-III@arq.org. Indien u vragen over zorg en dienstverlening aan veteranen heeft, kunt u met het Veteranenloket bellen via 088-3340000. Het Veteranenloket is 24 uur per dag, zeven dagen per week bereikbaar.

Kunnen we op u rekenen? Alvast hartelijk dank voor uw medewerking!

Met vriendelijke groet,

Prof. dr. Miranda Olf
ARQ Nationaal Psychotrauma Centrum & Amsterdam UMC

2. Antwoordkaart

Respondentcode:

1001

Geachte heer/mevrouw,

Deze antwoordkaart kunt u terugsturen in bijgevoegde retourenvelop als u **geen** thuisfront (naaste, familielid of vriend(in)) bent van een Dutchbat-III veteraan of als u **niet** aan het onderzoek wilt deelnemen. U kunt hieronder aangeven wat voor u van toepassing is.

- Deze uitnodiging is niet voor mij bedoeld.
- Ik wil niet aan dit onderzoek deelnemen omdat ...

Wij stellen u ondanks dat u niet deelneemt graag in de gelegenheid op de hoogte te blijven van de voortgang van dit onderzoek. We sturen u dan in het komende jaar een aantal keer een korte update via een nieuwsbrief. U kunt zich direct aanmelden via www.arg.org/dutchbat-III. U kunt zich altijd weer afmelden.

Dank u wel voor uw tijd.

NB: Het kan voorkomen dat de door u ingevulde antwoordkaart en onze eerstvolgende mailing elkaar kruisen waardoor u alsnog een herinnering krijgt. Die kunt u dan als niet verzonden beschouwen.

Interviews

3. Informatiebrief

Diemen, 23 januari 2020

Betreft: Informatie interviews en groepsgesprekken 'Focus op Dutchbat-III'

Geachte,

Afgelopen najaar is het onderzoek Focus op Dutchbat-III van start gegaan. Het onderzoek gaat in op hoe het nu met Dutchbat-III veteranen en hun thuisfront gaat en of er bij hen nog wensen of behoeften zijn. Het eerste deel van het onderzoek bestond uit het invullen van een vragenlijst waarvoor alle veteranen een uitnodiging hebben gekregen. Het thuisfront werd uitgenodigd om deel te nemen aan het onderzoek door de veteraan zelf. Aangezien we geen afzonderlijke contactgegevens van thuisfrontleden hebben, loopt het contact met hen via de veteraan. Samen met vele andere thuisfrontleden heeft u de vragenlijst ingevuld. We willen u daarvoor heel hartelijk danken!

Het volgende deel van het onderzoek bestaat uit verdiepende interviews en groepsgesprekken. We willen met diverse Dutchbatters en thuisfrontleden spreken om meer inzicht te krijgen in persoonlijke ervaringen. Bij het invullen van de vragenlijst heeft u aangegeven hier graag meer over te horen, vandaar dat u deze brief ontvangt.

In de komende maanden willen we met 10-15 veteranen en 5-10 thuisfrontleden gesprekken voeren. Daarna zullen er 3-4 groepsgesprekken plaatsvinden met telkens maximaal 8 deelnemers. Er zijn veel belangstellenden voor de interviews en de groepsgesprekken. We maken hieruit een selectie. De keuze voor de deelnemers aan de interviews en de groepsgesprekken wordt bepaald op grond van de uitkomsten van de vragenlijsten. We willen zoveel mogelijk diverse ervaringen en verschillende perspectieven horen.

De uitnodigingen voor een interview of groepsgesprek worden (uiterlijk eind mei) per post verstuurd. Als wij u uitnodigen voor een interview of groepsgesprek dan zal die uitnodiging per post aan het adres van de veteraan worden verstuurd ter attentie van het thuisfront. In de brief staat ook meer informatie over de interviews of groepsgesprekken. Uiteraard kunt u dan alsnog besluiten van deelname af te zien. We begrijpen dat het moeilijk en confronterend kan zijn om over persoonlijke ervaringen te praten. We waarderen uw interesse voor de interviews en groepsgesprekken dan ook zeer.

Heeft u nog vragen? Speciaal voor dit onderzoek is het contactpunt Focus op Dutchbat-III ingericht. We zijn telefonisch bereikbaar van maandag t/m vrijdag van 9 tot 17 uur op 088-3305512. Mailen kan ook: dutchbat-iii@arq.org. Voor informatie kunt u daarnaast terecht op www.arq.org/dutchbat-iii. U kunt zich daar ook aanmelden voor de nieuwsbrief waardoor u op de hoogte blijft van de voortgang van het onderzoek.

Met vriendelijke groet,

Prof. dr. Miranda Olf
ARQ Nationaal Psychotrauma Centrum & Amsterdam UMC

Groepsgesprekken

4. Uitnodiging groepsgesprekken

Diemen, 16 juli 2020

Betreft: Uitnodiging deelname groepsgesprekken 'Focus op Dutchbat-III'

Geachte,

U ontvangt deze brief omdat u heeft deelgenomen aan het vragenlijst onderzoek 'Focus op Dutchbat-III'. Aan het eind van de vragenlijst gaf u aan interesse te hebben in deelname aan een interview en/of groepsgesprek. Inmiddels zijn de interviews bijna afgerond en zijn we gestart met het organiseren van de groepsgesprekken. Graag willen we u uitnodigen om deel te nemen aan een groepsgesprek op [datum] van 13.00 tot 15.00 uur bij de Basis in Doorn. Vanaf 12.00 uur bent u welkom voor een gezamenlijke lunch. Adres: Willem van Lanschotlaan 1, 3941 XV Doorn.

Waarom groepsgesprekken?

In de groepsgesprekken willen we met de aanwezigen tot oplossingen komen voor Dutchbat-III gerelateerde problemen. Wat is er nodig (geweest) om de missie af te kunnen sluiten? We gebruiken daarbij informatie die we uit de vragenlijsten en interviews hebben opgehaald. Die verwerken we tot een aantal stellingen die we u tevoren zullen toesturen. U bent de expert: uw ideeën om bestaande wensen en behoeften te vervullen worden bijzonder op prijs gesteld.

Een groepsgesprek zal ongeveer twee uur duren en bestaat uit maximaal acht deelnemers. De groepsgesprekken worden geleid door een ervaren onderzoeker. Daarnaast zijn collega's uit het projectteam aanwezig ter ondersteuning en om te notuleren. We volgen tijdens het groepsgesprek de richtlijnen van het RIVM. De door u gemaakte reiskosten zullen door ons worden vergoed.

Hoe meld ik me aan?

Aanmelden voor het groepsgesprek kan door een mail te sturen naar dutchbat-iii@arq.org. Vermeld in de mail uw 1) achternaam 2) woonplaats en 3) telefoonnummer. Mocht u willen deelnemen maar bovengenoemde datum schikt u niet dan kunt u dit ook aangeven. We kunnen dan indien mogelijk zoeken naar een alternatieve datum. Wilt u uw contactgegevens binnen 14 dagen aan ons doorgeven?

Indien u besluit van deelname af te zien, kunt u dit eveneens per e-mail of telefoon aan ons doorgeven. Wij zullen u dan niet meer voor het onderzoek benaderen.

Thuisfront opgeven voor deelname

We organiseren ook een apart groepsgesprek voor thuisfrontleden op [datum] van 10.00 tot 12.00 uur. Afsluitend wordt er een gezamenlijke lunch aangeboden. Aangezien we geen afzonderlijke contactgegevens van thuisfrontleden hebben loopt het contact met hen via de veteraan. Zou u deze uitnodiging voor een groepsgesprek aan uw thuisfrontlid dat heeft deelgenomen aan het vragenlijstonderzoek willen doorgeven? Hij/zij kan zich op dezelfde wijze als hierboven beschreven aanmelden. Graag in de mail ook de achternaam van de betrokken veteraan vermelden.

Voor vragen is het contactpunt Focus op Dutchbat-III bereikbaar van maandag t/m vrijdag van 9 tot 17 uur op 088-3305512. Mailen kan ook: dutchbat-iii@arq.org. Voor informatie kunt u daarnaast terecht op www.arq.org/dutchbat-iii.

We hopen spoedig van u en uw thuisfront te horen. Alvast hartelijk dank voor uw medewerking!

Met vriendelijke groet,

Prof. dr. Miranda Olf

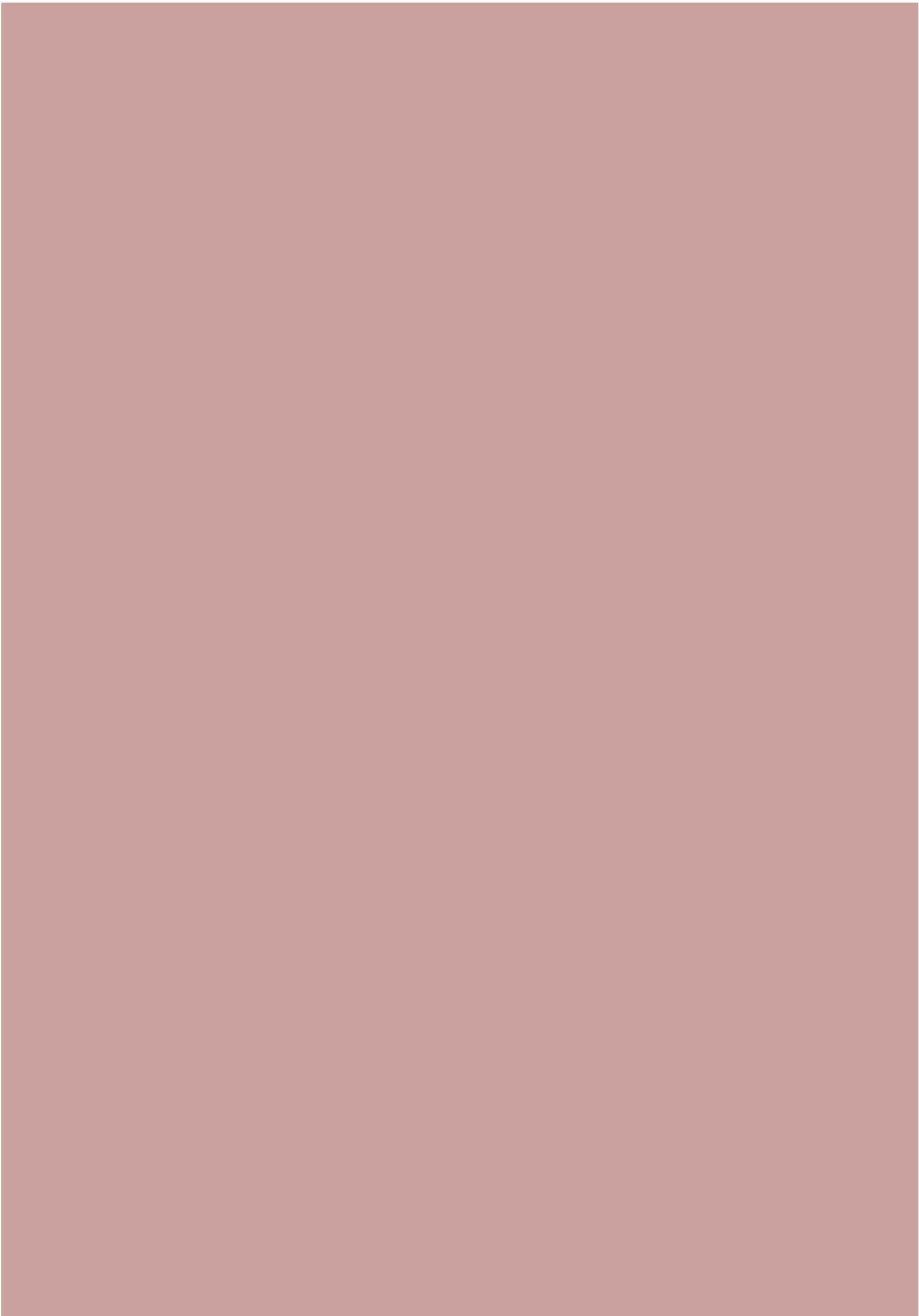
ARQ Nationaal Psychotrauma Centrum & Amsterdam UMC

Bijlage 5 Vragenlijsten Veteranen

Focus op Dutchbat-III

Vragenlijst Veteranen

Welkom bij het onderzoek Focus op Dutchbat-III

In deze vragenlijst vragen we hoe het gaat met u als Dutchbat-III veteraan en in hoeverre de uitzending nog een rol speelt in uw leven. Mede door uw medewerking krijgen wij zicht op de wensen en behoeften die er mogelijk zijn na de Dutchbat-III uitzending.

Wij zouden u zeer erkentelijk zijn als u deze vragenlijst binnen 14 dagen na ontvangst zou willen retourneren. Dat kan in de bijgevoegde antwoordenvolp, een postzegel is niet nodig. Het invullen duurt ongeveer 45-60 minuten. U kunt deze vragenlijst ook online invullen, de uitleg daartoe vindt u in de begeleidende brief.

Deze vragenlijst is onderdeel van het onderzoek Focus op Dutchbat-III. Meer informatie over het onderzoek kunt u vinden in de meegestuurde informatiebrief of op www.arq.org/dutchbat-III. U kunt ook contact opnemen met het speciaal voor dit onderzoek ingestelde contactpunt (maandag t/m vrijdag van 9 tot 17 uur): telefoonnummer 088 - 330 55 12 of e-mail dutchbat-III@arq.org.

Dit onderzoek wordt onafhankelijk uitgevoerd door ARQ Nationaal Psychotrauma Centrum. De onderzoekers garanderen volledige vertrouwelijkheid. Uw naam en de antwoorden die u invult in de vragenlijst worden gescheiden opgeslagen. Alleen de onderzoekers kunnen deze koppeling maken. Bij publicatie op basis van dit onderzoek zullen de resultaten nooit te herleiden zijn naar de antwoorden van individuele personen.

Alvast hartelijk dank voor uw medewerking.

Prof. dr. Miranda Olff
*Hoogleraar psychotrauma ARQ Nationaal Psychotrauma Centrum
& Amsterdam UMC*

Toestemmingsverklaring

Om uw gegevens te mogen gebruiken binnen dit onderzoek, is het wettelijk verplicht dat u hiervoor schriftelijk toestemming geeft. Daarom volgt de officiële verklaring hieronder. Door deze vragenlijst in te vullen en aan ons te retourneren geeft u aan deze verklaring te hebben gelezen en ons toestemming te geven voor het gebruik van uw gegevens.

Ik verklaar hierbij op voor mij duidelijke wijze te zijn ingelicht over de aard en methode van het onderzoek, zoals uiteengezet in de meegestuurde informatiebrief. Mijn eventuele vragen zijn naar tevredenheid beantwoord.

Ik stem geheel vrijwillig in met deelname aan dit onderzoek. Ik behoud daarbij het recht deze instemming weer in te trekken zonder dat ik daarvoor een reden behoeft op te geven en besef dat ik op elk moment mag stoppen met het onderzoek.

Indien mijn onderzoeksresultaten gebruikt zullen worden in rapportages of wetenschappelijke publicaties, dan wel op een andere manier openbaar worden gemaakt, zal dit volledig geanonimiseerd gebeuren. De koppeling tussen mijn persoonlijke gegevens en de unieke code op de vragenlijst is nodig om mij persoonlijk te benaderen. Na afronding van het onderzoek worden alle persoonsgegevens vernietigd.

Mijn persoonsgegevens zullen niet door derden worden ingezien zonder mijn uitdrukkelijke toestemming. Mijn gegevens zullen niet gebruikt worden voor andere onderzoeksdoeleinden buiten dit onderzoek.

Indien u de vragenlijst niet wilt invullen zouden we het zeer op prijs stellen als u ons kort wilt toelichten wat de reden is om van deelname af te zien. Dat kan door de meegestuurde antwoordkaart in te vullen en aan ons terug te sturen. Bij voorbaat veel dank!

Instructies voor het invullen van deze vragenlijst

Deze vragenlijst is opgedeeld in zes secties. Na enkele algemene vragen, gaan we uitgebreid in op uw (steun) behoeften en ervaringen tijdens en na de missie Dutchbat-III. Vervolgens vragen we naar uw dagelijks functioneren en eventuele ondersteuning die u daarbij ontvangt. Dan volgen vragen over uw kwaliteit van leven, eventuele klachten die u ervaart, uw veerkracht en persoonlijke groei. Als laatste gaan we in op het 'afsluiten van de missie', en volgen nog praktische vragen.

1. Achtergrond
2. De Dutchbat-III missie
3. Dagelijks functioneren en ondersteuning
4. Kwaliteit van leven en gezondheid
5. Afsluiting missie
6. Afronding vragenlijst

Hier volgen nog wat korte aanwijzingen voor het invullen van deze vragenlijst:

- Bij elke sectie, of onderdeel daarvan, vindt u een korte instructie; lees deze goed door.
- Er zijn geen goede of foute antwoorden; u kunt invullen wat volgens u het meest overeenkomt met uw situatie.
- Denk niet te lang na bij het invullen; het gaat doorgaans om uw eerste reactie.
- Beantwoord de vragen door een kruisje te zetten in het vakje dat bij het antwoord staat. Bij sommige vragen zijn meerdere antwoorden mogelijk. Bij die vragen staat dan aangegeven dat u meerdere vakjes kunt aankruisen.

Wij danken u bij voorbaat voor uw medewerking!

1. Achtergrond

Hieronder stellen we enkele achtergrondvragen over uzelf en uw huidige situatie.

1. Bent u een man of een vrouw?

- Man
- Vrouw

2. Wat is uw geboortejaar?

3. Wat is uw burgerlijke staat?

- Ongehuwd (nooit wettig gehuwd en nooit geregistreerd partner geweest)
- Gehuwd (wettig gehuwd/geregistreerd partnerschap)
- Weduwnaar/weduwe
- Gescheiden (gescheiden na wettig huwelijk/gescheiden na geregistreerd partnerschap)

4. Hoe is uw huishouden samengesteld?

- Thuiswonend (u woont bij uw ouder(s))
- Alleenstaand
- Samenwonend met partner zonder kind(eren) (al dan niet gehuwd)
- Samenwonend met partner en kind(eren) (al dan niet gehuwd)
- Alleenstaande ouder, samenwonend met kind(eren)
- Samenwonend overig (bijvoorbeeld woongemeenschap)
- LAT (living apart together) relatie

5. Wat is uw hoogst voltooide opleiding?

- Geen opleiding (lager onderwijs niet afgemaakt)
 - Lager onderwijs (basisschool, speciaal basisonderwijs)
 - Lager of voorbereidend beroepsonderwijs (zoals LTS, LEAO, LHNO, VMBO)
 - Middelbaar algemeen voortgezet onderwijs (zoals MAVO, (M)ULO, MBO-kort, VMBO-t)
 - Middelbaar beroepsonderwijs en beroepsbegeleidend onderwijs (zoals MBO-lang, MTS, MEAO)
 - Hoger algemeen en voorbereidend wetenschappelijk onderwijs (zoals HAVO, VWO, Atheneum, Gymnasium, HBS, MMS)
 - Hoger beroepsonderwijs (zoals HBO, HTS, HEAD, HBO-V, kandidaatswetenschappelijk onderwijs)
 - Wetenschappelijk onderwijs (universiteit)
 - Anders, namelijk:
-
-

6. Wat is uw huidige arbeidspositie? (meerdere antwoorden mogelijk)

- In opleiding
- Betaald werkzaam (12 uur of meer)
- Onbetaald werkzaam/vrijwilliger
- Werkloos
- Met pensioen/functioneel leeftijdsontslag (FLO)/Uitkeringswet Gewezen Militairen (UGM)
- Arbeidsongeschikt (volledig/gedeeltelijk)

7. Wat is het netto inkomen van uw huishouden?

- Geen inkomen
- Minder dan modaal (minder dan € 2.100 netto per maand)
- 1 tot 2 keer modaal (€ 2.101-€ 4.200 netto per maand)
- Meer dan 2 keer modaal (meer dan € 4.200 netto per maand)
- Wil ik liever niet beantwoorden

2. De Dutchbat-III missie

Deze sectie gaat over uw ervaringen als militair. Na enkele vragen over uw militaire achtergrond, gaan we uitgebreid in op hoe u terugkijkt op de missie, en de ervaringen die u daar opdeed. Daarna vragen we u naar de mate waarin u erkenning en waardering heeft gekregen voor uw inzet, om tot slot de rol van de media te belichten.

2.1 Algemeen

1. Hoe lang duurde uw militaire loopbaan of hoe lang duurt deze al als u nog militair bent?

_____ jaar

2. Wat was uw oorspronkelijke plaats bij uitzending van het totale bataljon Dutchbat-III?

- A-Cie (Simin Han)
- B-Cie (Srebrenica)
- C-Cie (Potocari)
- SSV-Cie (Potocari)
- Verbandplaats (Potocari)
- LogbatT (Santici)
- Anders, namelijk:

3. Waar was u tijdens de val van de enclave Srebrenica?

- In de enclave Srebrenica
- Buiten de enclave als gijzelaar
- In Simin Han
- In Zagreb
- In Nederland
- Anders, namelijk:

4. Bij welke eenheid was u ingedeeld?

- Compagniestaf
- Genie peloton
- Infanteriepeloton
- Logistiek peloton
- Commando peloton
- Geneeskundig peloton
- Bevoorrading peloton
- Herstel peloton
- Anders, namelijk:

2.2 Terugdenkend aan de Dutchbat-III missie

Veel veteranen geven aan dat een uitzending een schat aan ervaringen heeft opgeleverd, waar ze nog regelmatig aan terugdenken. Sommige veteranen denken met gemengde gevoelens terug aan hun uitzending, andere veteranen geven aan dat de uitzending hun leven heeft verrijkt. De volgende vragen gaan over hoe u terugkijkt op uw Dutchbat-III missie.

1. Hoe kijkt u in het algemeen terug op uw Dutchbat-III uitzending?

☐	☐	☐	☐	☐	☐
Zeer positief	Positief	Zowel positief als negatief	Negatief	Zeer negatief	Niet positief en niet negatief

Kunt u dit toelichten?

2. Ik vind dat de Dutchbat-III uitzending succesvol was.

☐	☐	☐	☐	☐	☐
Helemaal mee eens	Mee eens	Neutraal	Mee oneens	Helemaal mee oneens	Geen mening

3. Ik vind dat het optreden van mijn eenheid in de Dutchbat-III uitzending succesvol was.

☐	☐	☐	☐	☐	☐
Helemaal mee eens	Mee eens	Neutraal	Mee oneens	Helemaal mee oneens	Geen mening

4. Ik vind dat mijn inzet in de Dutchbat-III uitzending succesvol was.

☐	☐	☐	☐	☐	☐
Helemaal mee eens	Mee eens	Neutraal	Mee oneens	Helemaal mee oneens	Geen mening

5. Hoe heeft de Dutchbat-III uitzending uw leven nadien beïnvloed?

☐	☐	☐	☐	☐	☐
Zeer positief	Positief	Zowel positief als negatief	Negatief	Zeer negatief	Niet positief en niet negatief

Kunt u dit toelichten?

Welke van de volgende woorden/termen passen het beste bij de wijze waarop u de Dutchbat-III missie ervaren hebt? (Geef telkens aan in hoeverre de term voor u van toepassing is)

		<div style="display: flex; justify-content: space-between; align-items: center;"> Helemaal niet van toepassing Helemaal van toepassing </div> 										
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
6.	Saamhorigheid	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
7.	Schaamte	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
8.	Midden in het leven staan	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
9.	Onbegrip	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
10.	Erkenning	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
11.	Spanning/stress	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
12.	Opdoen levenservaring	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
13.	Angst	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
14.	Kameraadschap	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
15.	Frustratie	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
16.	Nuttig werk	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
17.	Miskenning	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
18.	Onderling vertrouwen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
19.	Boosheid	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
20.	Verbreiding van de horizon	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
21.	Onvoldoende voorbereid	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
22.	Trots	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
23.	Gebruikt voelen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
24.	Goede militaire prestaties	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
25.	Schuldgevoel	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
26.	Zingevend	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
27.	Machteloosheid	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
28.	Voldoening	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
29.	Spijt	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
30.	Verveling	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
31.	Schuldig	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
32.	Veroordeling	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

33. **Denkt u nog wel eens terug aan de Dutchbat-III uitzending?**

- Nooit
- Sporadisch – een paar keer per jaar of minder
- Af en toe – eens per maand of minder
- Regelmatig – een paar keer per maand
- Dikwijls – eens per week
- Zeer dikwijls – een paar keer per week
- Altijd – dagelijks

34. **Verlangt u nog wel eens terug naar de tijd van de Dutchbat-III uitzending?**

- Nooit
- Sporadisch – een paar keer per jaar of minder
- Af en toe – eens per maand of minder
- Regelmatig – een paar keer per maand
- Dikwijls – eens per week
- Zeer dikwijls – een paar keer per week
- Altijd – dagelijks

Indien u wenst, kunt u uw antwoord nog toelichten:

35. **De overgang van het leven tijdens de missie naar het leven thuis is voor velen groot. Had u toen steun willen hebben?**

- Nee → ga verder met vraag 39
- Ja

36. **Heeft u toen om steun gevraagd?**

- Nee
- Ja

37. **Heeft u toen steun gekregen?**

- Nee → ga verder met vraag 39
- Ja

Indien u wenst, kunt u uw antwoord nog toelichten:

38. Waaraan heeft u toen steun gehad? (meerdere antwoorden mogelijk)

- Het contact met mijn naasten (partner, kinderen, familie, vrienden)
- De debriefing van Defensie
- Het contact met collega's die hetzelfde hebben meegemaakt
- Het contact met collega's die niet in dezelfde uitzending zaten
- Het contact met mijn toenmalige leidinggevende/commandant
- Aandacht van mijn (thuis)omgeving
- Ondersteuning vanuit Defensie
- Reguliere hulpverlening
- Veteranenheiper/buddysupport
- Anders, namelijk:

39. Hoe werd er door uw naasten op de Dutchbat-III missie gereageerd na terugkomst?

- (Vrijwel) altijd positief
- Meestal positief
- Zowel positief als negatief
- Meestal negatief
- (Vrijwel) altijd negatief

- Niet van toepassing

40. Hoe werd er door mensen die wat verder weg staan (dus niet uw naasten) op de Dutchbat-III missie gereageerd na terugkomst?

- (Vrijwel) altijd positief
- Meestal positief
- Zowel positief als negatief
- Meestal negatief
- (Vrijwel) altijd negatief

- Niet, ze wisten niet dat ik uitgezonden was

2.3 Dutchbat-III ervaringen

De ervaringen die militairen opdoen tijdens een missie kunnen sterk verschillen per persoon. Sommige militairen kunnen ingrijpende gebeurtenissen meemaken, terwijl andere militairen een missie als saai ervaren. In dit onderdeel krijgt u ervaringen voorgelegd die u tijdens de Dutchbat-III uitzending kunt hebben meegemaakt. Kunt u aangeven hoe vaak u dit heeft meegemaakt tijdens uw uitzending? Als iets niet van toepassing is kunt u 'nooit' invullen.

		Nooit	Zelden	Soms	Vaak
1.	Dingen die ik heb gezien/meegemaakt tijdens de uitzending gaven mij het gevoel verraden of in de steek gelaten te zijn door de militaire/politieke leiders	☐	☐	☐	☐
2.	Ik heb in de uitzending dingen gedaan waardoor ik mijn persoonlijke waarden verloochende	☐	☐	☐	☐
3.	Er zijn in de uitzending momenten geweest waarin ik getuige was van/betrokken was bij wraak/vergeldding voor dingen die gebeurd waren	☐	☐	☐	☐
4.	Ik kwam in aanraking met de vijand die hem/haar meer 'menselijk' deed lijken en mijn taak bemoeilijkte	☐	☐	☐	☐
5.	Ik zag/was betrokken bij schendingen van geweldsinstructies/ROE	☐	☐	☐	☐
6.	Ik zag/was betrokken bij de dood van een onschuldig persoon/onschuldige personen tijdens de uitzending	☐	☐	☐	☐
7.	Ik voel me er schuldig over dat ik iemands leven niet heb kunnen redden tijdens de uitzending	☐	☐	☐	☐
8.	Ik moest tijdens de uitzending beslissingen nemen terwijl ik niet echt wist wat de juiste beslissing op dat moment was	☐	☐	☐	☐
9.	Ik voel me schuldig dat ik de uitzending heb overleefd waar dit voor anderen niet geldt	☐	☐	☐	☐
10.	Ik zag/was betrokken bij voor die specifieke situatie buitenproportioneel geweld	☐	☐	☐	☐
11.	Ik zag/was betrokken bij de dood van een of meerdere kinderen	☐	☐	☐	☐
12.	Ik was getuige van tragische gebeurtenissen in het uitzendgebied die chaotisch waren en buiten mijn macht lagen	☐	☐	☐	☐
13.	Ik ben seksueel misbruikt	☐	☐	☐	☐
14.	Ik heb burgers soms wreder bejegend dan noodzakelijk was	☐	☐	☐	☐
15.	Ik voelde me door betrouwbare burgers verraden of in de steek gelaten tijdens de uitzending	☐	☐	☐	☐
16.	Ik zag/was betrokken bij een 'friendly fire' incident	☐	☐	☐	☐
17.	Ik heb onnodig bezittingen van burgers vernield tijdens de uitzending	☐	☐	☐	☐
18.	Zoveel met de dood geconfronteerd worden heeft een ander mens van me gemaakt	☐	☐	☐	☐
19.	Ik heb fouten gemaakt in het uitzendgebied die persoonlijk letsel of de dood tot gevolg hadden	☐	☐	☐	☐
20.	Ik kwam tijdens de uitzending tot de ontdekking dat ik genoot van geweld	☐	☐	☐	☐

2.4 Erkenning en waardering

Met onderstaande vragen kijken we naar de erkenning en waardering van Dutchbat-III veteranen. We vragen u per stelling in hoeverre u het ermee eens bent en hoe belangrijk deze stelling voor u is. Indien u over een bepaalde stelling geen mening heeft, kunt u dit ook aangeven.

		In hoeverre bent u het eens met de stelling?					Hoe belangrijk is deze stelling voor u?					Geen mening
		Helemaal niet mee eens	Niet mee eens	Neutraal	Mee eens	Helemaal mee eens	Helemaal niet belangrijk	Niet belangrijk	Neutraal	Belangrijk	Heel belangrijk	
1.	Ik voel mij gewaardeerd als Dutchbat-III veteraan door de overheid en Defensie	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2.	Ik voel mij gewaardeerd als Dutchbat-III veteraan door de berichtgeving in de media	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3.	Ik voel mij gewaardeerd als Dutchbat-III veteraan door de samenleving	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4.	Ik voel mij gewaardeerd als Dutchbat-III veteraan door mijn directe omgeving	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
5.	Ik voel mij gewaardeerd als Dutchbat-III veteraan door het plaatsvinden van de Nederlandse Veteranendag	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
6.	Ik voel mij gewaardeerd door collega veteranen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
7.	Ik voelde mij tijdens en direct na afloop van de Dutchbat-III uitzending gewaardeerd voor mijn inzet door Defensie	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
8.	Ik voelde mij tijdens en direct na afloop van de Dutchbat-III uitzending gewaardeerd voor mijn inzet door mijn commandant	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
9.	Ik voelde mij tijdens en direct na afloop van de Dutchbat-III uitzending gewaardeerd voor mijn inzet door mijn collega's	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Geef van de volgende initiatieven en gebeurtenissen van de overheid en Defensie aan in hoeverre deze van invloed zijn geweest op het door u ervaren gevoel van erkenning en waardering.

	Zeer positief	Positief	Zowel positief als negatief	Negatief	Zeer negatief	Geen mening/niet van op de hoogte
10. Publicatie NIOD-rapport in 2002	☐	☐	☐	☐	☐	☐
11. Aftreden kabinet-Kok II in 2002	☐	☐	☐	☐	☐	☐
12. Parlementaire enquêtecommissie 2002-2003	☐	☐	☐	☐	☐	☐
13. Instellen van draaginsigne Dutchbat-III in 2006	☐	☐	☐	☐	☐	☐
14. Gesprek minister-president en minister van Defensie met Dutchbat-III veteranen in 2015	☐	☐	☐	☐	☐	☐
15. Toespraak minister van Defensie op Veteranendag 2016	☐	☐	☐	☐	☐	☐

16. Wat zou er gedaan moeten worden zodat u zich meer erkend en gewaardeerd voelt door overheid en Defensie/media/de samenleving/directe omgeving/collega-veteranen?

- Niets, het is goed zo
- Wel iets, namelijk:

2.5 Media

In dit laatste onderdeel van deze sectie willen we stilstaan bij de rol van de media. Aan de hand van de volgende stellingen willen we u vragen hoe u de berichtgeving van de media (in kranten, op tv, radio, internet) hebt ervaren.

In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen?

		Helemaal niet mee eens	Niet mee eens	Neutraal	Mee eens	Helemaal mee eens
1.	Ik houd de berichtgeving over Dutchbat-III nauwlettend in de gaten	☐	☐	☐	☐	☐
2.	Na berichtgeving in de media over Dutchbat-III heb ik behoefte aan contact met anderen	☐	☐	☐	☐	☐
3.	Berichtgeving over Dutchbat-III ga ik bewust uit de weg	☐	☐	☐	☐	☐
4.	Ik heb last van berichtgeving over Dutchbat-III	☐	☐	☐	☐	☐
5.	Ik vind dat Defensie voldoende heeft gedaan om negatieve berichtgeving over Dutchbat-III te weerspreken	☐	☐	☐	☐	☐

Onderstaande stellingen gaan specifiek in op het beeld dat de media van Dutchbat-III veteranen hebben geschetst. In hoeverre bent u het eens met deze stellingen?

		Helemaal niet mee eens	Niet mee eens	Neutraal	Mee eens	Helemaal mee eens
6.	De media hebben op een evenwichtige manier aandacht aan de missie besteed	☐	☐	☐	☐	☐
7.	De media hebben een overwegend negatief beeld van de Dutchbat-III veteraan geschetst	☐	☐	☐	☐	☐
8.	De media hebben vooral een beeld geschetst van de Dutchbat-III veteraan als slachtoffer	☐	☐	☐	☐	☐
9.	De media hebben vooral een beeld geschetst van de Dutchbat-III veteraan als dader of schuldige	☐	☐	☐	☐	☐
10.	De media hebben vooral een beeld geschetst van de Dutchbat-III veteraan als held	☐	☐	☐	☐	☐
11.	De media hebben vooral een neutraal beeld geschetst van de Dutchbat-III veteraan	☐	☐	☐	☐	☐

12. Vindt u dat de media na verloop van tijd op een andere manier aandacht zijn gaan besteden aan de missie en de Dutchbat-III veteraan? En zo ja, op welke manier?

3. Dagelijks functioneren en ondersteuning

Deze sectie gaat in op uw dagelijks functioneren. Daarbij vragen we naar eventuele behoefte aan ondersteuning en of deze behoefte samenhangt met de Dutchbat-III missie. Tot slot vragen we naar de rol van uw thuisfront.

3.1 Levensgebieden

We stellen u nu een aantal vragen over levensgebieden zoals lichamelijk functioneren, werk en inkomen en sociale relaties.

Per levensgebied vragen wij u:

- om met een rapportcijfer van 1 tot 10 aan te geven hoe u de kwaliteit van leven op dit gebied ervaart. Het cijfer '1' betekent dat u de kwaliteit zeer laag vindt en een '10' betekent dat u de kwaliteit zeer hoog vindt;
- of u op dat levensgebied behoefte heeft aan ondersteuning en, zo ja, of u ondersteuning krijgt. Ondersteuning kan zowel van iemand uit uw omgeving zijn, bijvoorbeeld een gezinslid of een collega-veteraan als van een professional, zoals een huisarts, een fysiotherapeut, een maatschappelijk werker, etc. In het volgende onderdeel (3.2 Ondersteuning) vragen we verder door naar de ondersteuning.

Het rapportcijfer en de vraag of u ondersteuning wilt en eventueel krijgt, gaan over uw situatie in de afgelopen drie maanden.

1. Geef een rapportcijfer voor uw lichamelijk functioneren in de afgelopen drie maanden.

Hierbij kunt u denken aan onderwerpen zoals:

- Energie hebben, fitheid, moeheid
- Lichamelijke beperkingen ervaren
- Pijn hebben
- Slaapproblemen hebben
- Een ziekte hebben
- Lichamelijke klachten hebben (hoofdpijn, maagpijn, hartkloppingen, overmatig transpireren)

a. Rapportcijfer

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Zeër laag Zeër hoog

b. Wilt u ondersteuning bij uw lichamelijk functioneren?

- Ja en ik krijg ook ondersteuning Ja, maar ik krijg geen ondersteuning Nee

2. Geef een rapportcijfer voor uw zelfstandig functioneren in de afgelopen drie maanden.

Hierbij kunt u denken aan onderwerpen zoals:

- Uzelf verzorgen
- Huishouden doen, boodschappen doen, klussen
- Administratie bijhouden
- Financiële zaken regelen
- Zelfstandig buitenshuis kunnen verplaatsen (de stad in gaan, gebruikmaken van openbaar vervoer)

a. Rapportcijfer

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Zeër laag Zeër hoog

b. Wilt u ondersteuning bij uw zelfstandig functioneren?

- Ja en ik krijg ook ondersteuning Ja, maar ik krijg geen ondersteuning Nee

3. Geef een rapportcijfer voor uw psychisch functioneren in de afgelopen drie maanden.

Hierbij kunt u denken aan onderwerpen zoals:

- Emoties of gevoelens (blij, bedroefd, bang, boos)
- De wijze waarop u omgaat met grote en kleine gebeurtenissen in het dagelijks leven
- De manier waarop u denkt (piekeren, chaotisch denken, versneld denken, concentratie)
- Verslaving

a. Rapportcijfer

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Zeër laag Zeër hoog

b. Wilt u ondersteuning voor uw psychisch functioneren?

- Ja en ik krijg ook ondersteuning Ja, maar ik krijg geen ondersteuning Nee

4. Geef een rapportcijfer voor uw woonsituatie in de afgelopen drie maanden.

Hierbij kunt u denken aan onderwerpen zoals:

- De kwaliteit van uw woonruimte (grootte, afwerking, tuin, balkon)
- De kwaliteit van uw woonwijk (overlast, veiligheid, verkeerslawaaï)
- De mensen in uw omgeving, uw buurtgenoten
- De bereikbaarheid van voorzieningen (winkels, openbaar vervoer, gezondheidszorg, bibliotheek)

a. Rapportcijfer

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Zeër laag Zeër hoog

b. Wilt u ondersteuning bij uw woonsituatie?

- Ja en ik krijg ook ondersteuning Ja, maar ik krijg geen ondersteuning Nee

5. Geef een rapportcijfer voor uw dagbesteding in de afgelopen drie maanden.

Hierbij kunt u denken aan onderwerpen zoals:

- Betaald werk hebben
- Vrijwilligerswerk doen
- Studie en opleidingen volgen
- Dagactiviteitencentrum bezoeken
- Huishouding doen, zorgen voor kinderen

a. Rapportcijfer

b. Wilt u ondersteuning bij uw dagbesteding?

- Ja en ik krijg ook ondersteuning Ja, maar ik krijg geen ondersteuning Nee

6. Geef een rapportcijfer voor uw financiële situatie in de afgelopen drie maanden.

Hierbij kunt u denken aan onderwerpen zoals:

- Over geld beschikken om de dingen te kunnen doen die u nodig vindt
- Een beter betaalde baan kunnen krijgen
- Een uitkering of zorgtoeslag kunnen krijgen

a. Rapportcijfer

b. Wilt u ondersteuning bij uw financiële situatie?

- Ja en ik krijg ook ondersteuning Ja, maar ik krijg geen ondersteuning Nee

7. Geef een rapportcijfer voor uw sociale contacten in de afgelopen drie maanden.

Hierbij kunt u denken aan onderwerpen zoals:

- Uw omgang met anderen (familie, vrienden, kennissen, collega's, buren)
- Samen met anderen dingen doen (winkelen, koffie drinken, werken)
- Bij elkaar op bezoek gaan
- Uitgaan (bioscoop, café, sportvereniging, buurthuis)

a. Rapportcijfer

b. Wilt u ondersteuning bij uw sociale contacten?

- Ja en ik krijg ook ondersteuning Ja, maar ik krijg geen ondersteuning Nee

8. Geef een rapportcijfer voor uw persoonlijke relaties in de afgelopen drie maanden.

Hierbij kunt u denken aan onderwerpen zoals:

- Uw relatie met partner, kinderen, naasten, hechte vrienden, mensen die veel voor u betekenen
- Onderling vertrouwen of wantrouwen hebben
- Steun van elkaar krijgen
- Ruzie met elkaar hebben

a. Rapportcijfer

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Zeër laag Zeer hoog

b. Wilt u ondersteuning bij uw persoonlijke relaties?

- Ja en ik krijg ook ondersteuning Ja, maar ik krijg geen ondersteuning Nee

9. Geef een rapportcijfer voor uw vrijetijdsbesteding in de afgelopen drie maanden.

Hierbij kunt u denken aan onderwerpen zoals:

- Hobby's, cursussen volgen
- Uitstapjes maken, op vakantie gaan
- Lezen, televisie kijken, radio luisteren
- Sporten
- Luleren

a. Rapportcijfer

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Zeër laag Zeer hoog

b. Wilt u ondersteuning bij uw vrijetijdsbesteding?

- Ja en ik krijg ook ondersteuning Ja, maar ik krijg geen ondersteuning Nee

3.2 Ondersteuning

Na de vragen over de levensgebieden in het vorige onderdeel, willen we in dit onderdeel ingaan op uw behoefte aan ondersteuning.

1. **Heeft u op één of meer van de vragen over levensgebieden aangegeven dat u ondersteuning wilt?**
Let op: het ging hierbij om de afgelopen drie maanden.
 - Ja
 - Nee → ga verder met vraag 12

2. **Hing of hangt deze behoefte aan ondersteuning samen met de Dutchbat-III uitzending?**
 - Ja, het hing of hangt deels samen met deze uitzending
 - Ja, het hing of hangt geheel samen met deze uitzending
 - Nee, het hing of hangt niet samen met deze uitzending → ga verder met vraag 12

3. **Heeft u professionele hulp (gekregen) voor deze behoefte aan ondersteuning?**
 - Ja, voor al mijn behoeften aan ondersteuning kreeg of krijg ik professionele hulp
 - Ja, voor een deel van mijn behoeften aan ondersteuning heb ik professionele hulp (gekregen)
 - Nee → ga verder met vraag 11

4. **Wat voor ondersteuning ontving of ontvangt u vanuit de reguliere (civiele) hulpverlening?**
(meerdere antwoorden mogelijk)
 - Ik ontving of ontvang geen reguliere (civiele) hulpverlening
 - Gemeentelijk loket (WMO-consulent), woningbouwvereniging
 - Juridische ondersteuning
 - Coach
 - Huisarts (huisarts, Praktijkondersteuner huisarts geestelijke gezondheidszorg (POH-GGZ) en/of praktijkondersteuner huisarts somatiek (POH-somatiek))
 - Bedrijfsarts
 - Maatschappelijk werk
 - Alternatieve genezer (homeopaat, acupuncturist, etc.)
 - Fysiotherapeut, ergotherapeut, manueel therapeut, Caesartherapeut en dergelijke
 - Geestelijke gezondheidszorg (psycholoog, psychotherapeut, psychiater)
 - Verslavingszorg
 - Anders, namelijk:

5. Wat voor ondersteuning ontving of ontvangt u vanuit de dienst- en hulpverlening voor militairen/veteranen? (meerdere antwoorden mogelijk)

- Ik ontving of ontvang geen dienst- en hulpverlening voor militairen/veteranen
 - Veteranenverbanden (verenigingen, reünieverband, o.d.)
 - Nuldelijnsondersteuners/veteranenhelpers
 - Veteranenloket
 - Financiële of materiële hulp via het ABP
 - Juridische ondersteuning
 - Geestelijke verzorging Defensie
 - Maatschappelijk werk door de Basis
 - Maatschappelijk werk door Bedrijfsmaatschappelijk Werk Defensie
 - Militaire Geestelijke Gezondheidszorg (MGGZ)
 - Geestelijke gezondheidszorg voor veteranen via Psychotraumacentrum Zuid Nederland/Centrum'45/Sinaï Centrum/GGZ Drenthe
 - Verslavingszorg voor veteranen door Jellinek
 - Anders, namelijk:
-

6. Is de ondersteuning die u kreeg of krijgt de juiste?

- Ja
- Nee

7. Wie heeft het initiatief genomen om contact te zoeken met de reguliere hulpverlening of hulpverlening voor militairen/veteranen als het gaat om uw uitzendgerelateerde behoefte aan ondersteuning?

- Ik zelf
 - Mijn partner
 - Een naaste
 - Een andere veteraan
 - Mijn huisarts
 - Een andere hulpverlener
 - Anders, namelijk:
-

8. Hoeveel tijd is er verstreken tussen het ontstaan van uw uitzendgerelateerde klachten of problemen en het moment dat het contact is gezocht met de reguliere en/of militaire hulpverlening?

- Vrijwel geen
- Enkele weken
- Enkele maanden
- Een half jaar tot een jaar
- Een jaar tot twee jaar
- Twee jaar tot vijf jaar
- Meer dan vijf jaar

9. **Kreeg/kregen uw partner en/of kinderen ook aandacht van de professionele ondersteuner hulpverlener bij de ondersteuning voor uw uitzendgerelateerde problemen?**
- Ja
 - Nee → ga verder met vraag 11
 - Nee, ik had er geen behoefte aan dat mijn partner en/of kinderen aandacht kreeg/kregen → ga verder met vraag 11
 - Nee, mijn partner en/of kinderen had/hadden geen behoefte aan aandacht → ga verder met vraag 11
 - Niet van toepassing; ik heb geen partner en/of kinderen → ga verder met vraag 11

10. **Welk cijfer geeft u aan de wijze waarop uw partner, kinderen en/of naasten bij uw begeleiding worden betrokken?**

Indien u professionele hulp ontvangt voor al uw behoeften aan ondersteuning/zorg, dan kunt u vraag 11 overslaan en doorgaan met vraag 12.

11. **Wat is de reden of zijn de redenen dat u geen of slechts voor een deel van uw aan de Dutchbat-III uitzending gerelateerde behoeften professionele hulp/ondersteuning ontvangt?**

12. **Is er iemand in uw directe omgeving (een familielid, vriend, collega of iemand anders) die zich zorgen maakt om u, omdat u mogelijk uitzendgerelateerde problemen heeft waarvoor u hulp zou moeten zoeken?**

- Nee
- Ja, iemand binnen mijn gezin
- Ja, iemand buiten mijn gezin

Indien ja, zou u willen toelichten waarom diegene zich zorgen maakt?

3.3 Thuisfront

De volgende vragen gaan over het thuisfront, van nu en van toen. Het thuisfront is een zeer divers samengestelde groep en per persoon verschillend; ze kan bestaan uit ouders, schoonouders, broers, zussen, partners, ex-partners, kinderen en stiefkinderen, etc.

Bij het beantwoorden van de vragen die volgen, willen wij u vragen om een specifiek iemand in gedachten te nemen die u op dit moment het meest tot uw thuisfront rekent en steeds het antwoord te kiezen dat het meest recht doet aan degene die u in gedachten heeft.

1. **Wie rekent u het meest tot uw thuisfront?**

Vaak zijn dit meerdere mensen, maar wie het meest?

- Mijn ouders
- Mijn stiefouders
- Mijn schoonouders
- Mijn partner
- Mijn ex-partner
- Mijn kind(eren)
- Mijn stiefkind(eren)
- Mijn broer/zus
- Mijn halfbroer/halfzus
- Mijn stiefbroer/stiefzus
- Anders, namelijk:

In hoeverre bent u het eens met onderstaande stellingen?

	Helemaal mee eens	Mee eens	Neutraal	Mee oneens	Helemaal mee oneens	Geen mening
2. Ik praat met mijn thuisfront over mijn Dutchbat-III uitzendervaringen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3. Ik betrek mijn thuisfront bij mijn uitzendverleden	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4. Ik merk dat mijn thuisfront belangstelling heeft voor mijn ervaringen als veteraan	☐	☐	☐	☐	☐	☐
5. Ik praat met mijn thuisfront over hun ervaringen vanwege mijn Dutchbat-III uitzending	☐	☐	☐	☐	☐	☐
6. Ik neem samen met mijn thuisfront deel aan veteranenactiviteiten (reünies, veteranendagen, etc.)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
7. Ik voel mij als veteraan gesteund door mijn thuisfront	☐	☐	☐	☐	☐	☐
8. Ook nu nog heb ik steun nodig van mijn thuisfront bij het omgaan met mijn Dutchbat-III uitzendervaringen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
9. Ik ben trots op mijn thuisfront vanwege hun ervaringen met de Dutchbat-III uitzending	☐	☐	☐	☐	☐	☐
10. Onze ervaringen vanwege de uitzending hebben mijn relatie met het thuisfront versterkt/gesterkt	☐	☐	☐	☐	☐	☐
11. Ik ben tevreden over mijn relatie met mijn thuisfront	☐	☐	☐	☐	☐	☐
12. Defensie/Veteraneninstituut doen voldoende om waardering te uiten voor het thuisfront van veteranen die de dienst hebben verlaten	☐	☐	☐	☐	☐	☐
13. Defensie/Veteraneninstituut doen voldoende om steun te geven aan het thuisfront van veteranen die de dienst hebben verlaten	☐	☐	☐	☐	☐	☐
14. In de uitvoering van het veteranenbeleid (door bijv. Defensie, Veteraneninstituut, Nederlandse Veteranendag) moet er net zoveel aandacht zijn voor het thuisfront als voor veteranen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
15. Ik vind het belangrijk dat het thuisfront van veteranen zich voor informatie, steun of contact met andere thuisfrontleden kunnen wenden tot een organisatie als het Veteraneninstituut	☐	☐	☐	☐	☐	☐

16. Wat zou er gedaan moeten worden om uw thuisfront meer waardering en steun te geven?

- Niets, het is goed zo
- Wel iets, namelijk:

4. Kwaliteit van leven en gezondheid

In deze sectie vragen we naar uw ervaren kwaliteit van leven, eventuele klachten die u ervaart, de manier van omgaan met moeilijke situaties en persoonlijke veranderingen sinds Dutchbat-III.

4.1 Kwaliteit van leven

Hieronder staan 12 vragen die gaan over uw leven. Graag willen we van u weten hoe tevreden u op dit moment over uw leven bent. U kunt dat aangeven door steeds het antwoord aan te kruisen dat het beste uw mening weergeeft.

Hoe tevreden bent u met...

	Kan niet beter	Tevreden	Meestal tevreden	Gemengd (tevreden en ontevreden)	Meestal ontevreden	Ontevreden	Kan niet slechter
1. uw leven als geheel op dit moment?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2. uw dagelijkse invulling (werk, onderwijs/ opleiding, werkloos of gepensioneerd zijn, etc.)?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3. uw financiële situatie?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4. het aantal en de kwaliteit van uw vriendschappen?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
5. de dingen die u in uw vrije tijd doet?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
6. uw woonomstandigheden?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
7. uw persoonlijke veiligheid?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
8. de mensen met wie u samenleeft? Of, als u alleen woont: het feit dat u alleen woont?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
9. uw seksuele leven?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
10. uw relatie met uw familie waarmee u niet samenleeft?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
11. uw lichamelijke gezondheid?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
12. uw psychische gezondheid?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

4.2 Mentaal welzijn

Hieronder volgt een lijst van problemen en klachten die mensen kunnen ondervinden na een stressvolle levensgebeurtenis. U kunt aan het einde van dit onderdeel aangeven of dit met de Dutchbat-III uitzending te maken had. Leest u alstublieft elke omschrijving aandachtig door en vink vervolgens een antwoord aan om aan te geven in hoeverre u er in de afgelopen maand last van heeft gehad.

In hoeverre heeft u de afgelopen maand last gehad van...

		Helemaal niet	Een beetje	Matig	Nogal veel	Extreem veel
1.	regelmatig terugkerende, onaangename en ongewenste herinneringen aan de stressvolle gebeurtenis?	☐	☐	☐	☐	☐
2.	regelmatig terugkerende, onaangename dromen over de stressvolle gebeurtenis?	☐	☐	☐	☐	☐
3.	opeens het gevoel hebben of u gedragen alsof de stressvolle gebeurtenis daadwerkelijk opnieuw plaatsvindt (alsof u terug bent op die plek, in die tijd, en de gebeurtenis herbeleeft)?	☐	☐	☐	☐	☐
4.	erg overstuur raken wanneer iets u aan de stressvolle gebeurtenis herinnert?	☐	☐	☐	☐	☐
5.	een hevige fysieke reactie hebben wanneer iets u aan de stressvolle gebeurtenis herinnert (bijvoorbeeld: hartkloppingen, moeite met ademen, zweten)?	☐	☐	☐	☐	☐
6.	het vermijden van herinneringen, gedachten en gevoelens die verband houden met de stressvolle gebeurtenis?	☐	☐	☐	☐	☐
7.	het vermijden van dingen die herinneringen zouden kunnen oproepen aan de stressvolle gebeurtenis (bijvoorbeeld: bepaalde mensen, plekken, gespreksonderwerpen, activiteiten, voorwerpen of situaties)?	☐	☐	☐	☐	☐
8.	moeite hebben met het herinneren van bepaalde delen van de stressvolle gebeurtenis (om een andere reden dan hoofdletsel of drugs- of alcoholgebruik)?	☐	☐	☐	☐	☐
9.	sterke, negatieve overtuigingen hebben met betrekking tot uzelf, anderen of de wereld (bijvoorbeeld gedachten hebben zoals: ik ben slecht, er is iets vreselijk mis met mij, niemand is te vertrouwen, de wereld is een gevaarlijke plek)?	☐	☐	☐	☐	☐
10.	de schuld geven aan uzelf of aan anderen voor de stressvolle gebeurtenis of de gevolgen daarvan?	☐	☐	☐	☐	☐
11.	sterke, negatieve emoties ervaren zoals angst, afschuw, boosheid, schuld of schaamte?	☐	☐	☐	☐	☐
12.	verminderde interesse hebben in activiteiten waar u eerder nog plezier in had?	☐	☐	☐	☐	☐

In hoeverre heeft u de afgelopen maand last gehad van...

	Helemaal niet	Een beetje	Matig	Nogal veel	Extreem veel
13. afstand voelen tussen uzelf en anderen, of u afgesneden voelen van andere mensen?	☐	☐	☐	☐	☐
14. moeite hebben om positieve gevoelens te ervaren (bijvoorbeeld: niet in staat zijn om u gelukkig te voelen of om gevoelens van liefde te hebben voor de mensen die u nabij zijn)?	☐	☐	☐	☐	☐
15. prikkelbaarheid of boosheid of u agressief gedragen?	☐	☐	☐	☐	☐
16. teveel risico's nemen of dingen doen die u schade of letsel zouden kunnen berokkenen?	☐	☐	☐	☐	☐
17. "superalert", waakzaam of op uw hoede zijn?	☐	☐	☐	☐	☐
18. u nerveus voelen of schrikken?	☐	☐	☐	☐	☐
19. moeite hebben met concentreren?	☐	☐	☐	☐	☐
20. moeite hebben met inslapen of doorslapen?	☐	☐	☐	☐	☐
21. Heeft u het idee dat de mate waarin u nog problemen of klachten ervaart in direct verband staan met uw ervaringen tijdens de Dutchbat-III uitzending?					
	☐ Ja ☐ Nee ☐ Ik weet het niet				

Indien u wenst, kunt u uw antwoord nog toelichten:

4.3 Omgaan met moeilijke situaties

Er volgt een aantal uitspraken over hoe u over uzelf denkt en hoe u doorgaans reageert op moeilijke situaties. U wordt verzocht aan te geven in hoeverre elke uitspraak op u van toepassing is.

	Helemaal niet mee eens	Niet mee eens	Neutraal	Mee eens	Helemaal mee eens
1. Ik heb vertrouwen in mijzelf	☐	☐	☐	☐	☐
2. Ik kan me in een moeilijke situatie makkelijk aanpassen	☐	☐	☐	☐	☐
3. Ik heb doorzettingsvermogen	☐	☐	☐	☐	☐
4. Ik kan na tegenslagen de draad weer makkelijk oppakken	☐	☐	☐	☐	☐
5. Ik ben veerkrachtig	☐	☐	☐	☐	☐
6. Ik kan goed omgaan met onverwachte problemen	☐	☐	☐	☐	☐
7. Ik waardeer mijzelf	☐	☐	☐	☐	☐
8. Ik kan veel tegelijkertijd aan	☐	☐	☐	☐	☐
9. Ik geloof in mijzelf	☐	☐	☐	☐	☐

4.4 Persoonlijke verandering sinds Dutchbat-III

Hieronder volgen 21 stellingen over veranderingen in uw leven sinds de Dutchbat-III uitzending. Kruis aan wat voor u van toepassing is.

	Niet ervaren	Een heel klein beetje ervaren	Een klein beetje ervaren	Enigszins ervaren	In sterke mate ervaren	In zeer sterke mate ervaren
1. Ik vind nu andere dingen belangrijk in het leven	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2. Mijn eigen leven heeft voor mij meer waarde gekregen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3. Ik ontwikkelde belangstelling voor nieuwe dingen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4. Ik heb meer zelfvertrouwen gekregen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
5. Ik heb meer inzicht gekregen in spirituele zaken	☐	☐	☐	☐	☐	☐
6. Ik ben me er meer van bewust dat ik op mensen kan rekenen in moeilijke tijden	☐	☐	☐	☐	☐	☐
7. Ik ben een nieuwe weg ingeslagen in mijn leven	☐	☐	☐	☐	☐	☐
8. Ik voel me sterker met andere mensen verbonden	☐	☐	☐	☐	☐	☐
9. Ik vind het nu makkelijker om mijn gevoelens te tonen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
10. Ik weet beter dan voorheen dat ik moeilijkheden aan kan	☐	☐	☐	☐	☐	☐
11. Ik ben in staat meer met mijn leven te doen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
12. Ik ben meer dan voorheen in staat te accepteren dat dingen gaan zoals ze gaan	☐	☐	☐	☐	☐	☐
13. Ik waardeer elke dag veel meer	☐	☐	☐	☐	☐	☐
14. Er zijn nieuwe mogelijkheden beschikbaar, die er anders niet zouden zijn geweest	☐	☐	☐	☐	☐	☐
15. Ik voel meer medeleven voor anderen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
16. Ik steek meer energie in mijn relaties	☐	☐	☐	☐	☐	☐
17. Ik ben meer geneigd om dingen die verandering nodig hebben te veranderen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
18. Mijn religieuze geloof is sterker geworden	☐	☐	☐	☐	☐	☐
19. Ik ben er achter gekomen dat ik sterker ben dan ik dacht	☐	☐	☐	☐	☐	☐
20. Ik heb echt ervaren hoe geweldig mensen kunnen zijn	☐	☐	☐	☐	☐	☐
21. Ik kan beter accepteren dat ik andere mensen nodig heb	☐	☐	☐	☐	☐	☐

5. Afsluiting missie

Dit is de laatste inhoudelijke sectie van de vragenlijst. We willen u de gelegenheid geven om zaken die nog niet aan de orde zijn geweest in de vragenlijst alsnog te benoemen.

Het afsluiten van iets uit het verleden heeft voor ieder een andere betekenis: voor ieder werkt het op een andere manier in een andere tijdspanne. Misschien heeft u de missie en de nasleep een plekje kunnen geven. Of misschien belemmeren de herinneringen of de gevolgen ervan u nog regelmatig. Misschien wilt u het er met niemand over hebben, of juist wel. Wellicht heeft u het idee dat u ondanks vele tegenslagen toch verder kunt.

1. Alles in ogenschouw nemend, heeft u de Dutchbat-III missie kunnen afsluiten?

Ja

Nee → ga verder met vraag 3

2. Wat heeft u geholpen om de missie af te kunnen sluiten dan wel wat gunt u een ander om de missie af te kunnen sluiten? Kunt u kort toelichten waarom?

3. Wat heeft u eventueel nog nodig om de missie te kunnen afsluiten en waarom?

4. Is er iets in deze vragenlijst niet aan bod gekomen dat u nog kwijt wilt?

6. Afronding vragenlijst

Bedankt voor het invullen van deze vragenlijst. Nu volgen er drie afsluitende vragen over het (verdere) onderzoek.

1. In navolging van deze vragenlijst organiseren we interviews en groeps gesprekken. Zou u eventueel geïnteresseerd zijn om hieraan deel te nemen?
 Ja, ik hoor graag meer hierover
 Nee, dat wil ik liever niet
2. Wij willen graag ook uw thuisfront betrekken bij dit onderzoek. Wij kunnen u daarvoor een aantal Thuisfront-vragenlijsten (maximaal 3) toesturen.
 Ik ontvang graag _____ uitnodigingen voor mijn thuisfront op mijn postadres (hiemee geeft u toestemming om hen uit te nodigen).
 Ik wil niet dat mijn thuisfront deelneemt
3. Als dank voor het volledig invullen van deze vragenlijst maken wij € 5 over naar een goed doel. Hier kunt u aangeven naar welk goed doel uw donatie mag gaan.
 War Child
 Stichting Veteranen Ondersteuningsactiviteiten

Wij stellen u graag in de gelegenheid op de hoogte te blijven van de voortgang van dit onderzoek. U kunt zich aanmelden voor de nieuwsbrief via onderstaande website.

Het contactpunt is te bereiken van maandag tot en met vrijdag van 9 tot 17 uur.

☎ 088 - 330 55 12
✉ dutchbat-III@arq.org
🌐 www.arq.org/dutchbat-III

Bij het opstellen van deze vragenlijst is gebruik gemaakt van (onderdelen van) de volgende bestaande vragenlijsten:

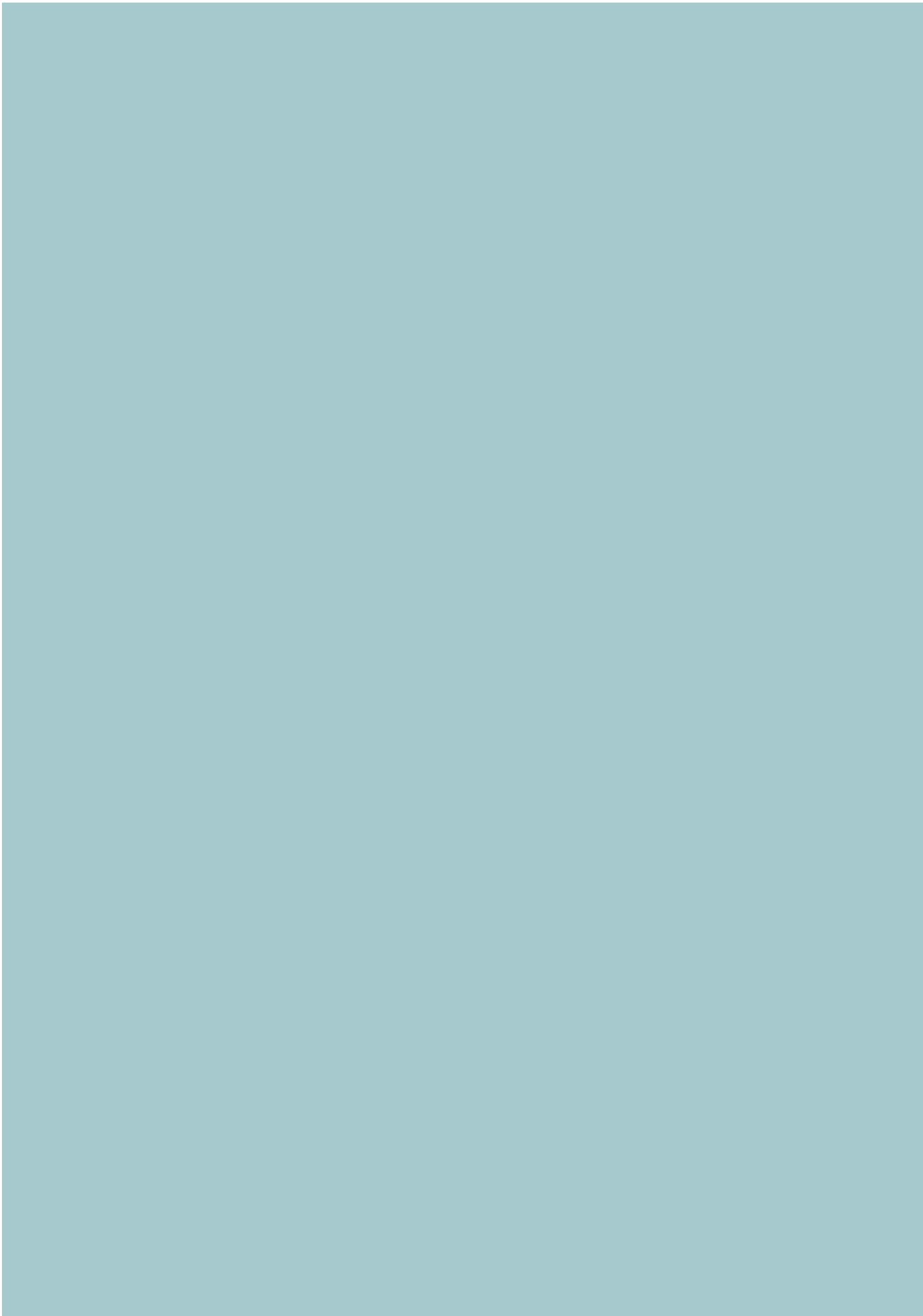
- Currier, J., Holland, J.M., Drescher, K.D., & Foy, D.W. (2016). *Initial Psychometric Evaluation of the Moral Injury Questionnaire-Military Version*. *Clinical Psychology & Psychotherapy*, 22, 54-63. doi:10.1002/cpp.1866
- Meer, C. A. I. Van der, Brake, H. Te, Van der, Aa, N., Dashtgard, P., Bakker, A., & Olf, M. (2018). *Assessing Psychological Resilience: Development and Psychometric Properties of the English and Dutch Version of the Resilience Evaluation Scale (RES)*. *Frontiers in Psychiatry*, 9, 169. DOI:10.3389/fpsy.2018.00169.
- Nieuwenhuizen, Ch. van, Schene A.H. & Koeter M.W.J. (2000) *Manchester Short Assessment of quality of life (MANSA) - verkorte Kwaliteit van Leven meting*. Eindhoven: Institute of Mental Health Care.
- Reijnen, A., & Ducl, J. (2019). *Veteraan, hoe gaat het met u?* Doorn: Veteraneninstituut.
- Tedeschi, R. G., & Calhoun, L. G. (1996). *The Posttraumatic Growth Inventory: Measuring the positive legacy of trauma*. *Journal of traumatic stress*, 9(3), 455-471.
- Veteraneninstituut (2018). *Veteranen Kerngegevens 2018*. Doorn: Veteraneninstituut.
- Weathers, F. W., Litz, B. T., Keane, T. M., Palmieri, P. A., Marx, B. P., & Schnurr, P. P. (2013). *The PTSD Checklist for DSM-5 (PCL-5) Scale*. Retrieved from the National Center for PTSD website: www.ptsd.va.gov.

Bijlage 6 Vragenlijst Thuisfront

Focus op Dutchbat-III

Vragenlijst Thuisfront

Welkom bij het onderzoek Focus op Dutchbat-III

De weerslag van Dutchbat-III in Srebrenica stopt niet bij de veteraan. Het thuisfront om de veteraan heen werd (en wordt mogelijk nog steeds) ook geconfronteerd met de gevolgen van de missie. In deze vragenlijst vragen we daarom hoe het gaat met u als partner, familielid of nauw betrokkene van een Dutchbat-III veteraan, in hoeverre de uitzending nog een rol speelt in uw leven, en welke missie-gerelateerde wensen of behoeften er eventueel spelen.

Wij zouden u zeer erkentelijk zijn als u deze vragenlijst binnen 14 dagen na ontvangst zou willen retourneren. Dat kan in de bijgevoegde antwoordenvolp, een postzegel is niet nodig. U kunt deze vragenlijst ook online invullen, de uitleg daartoe vindt u in de begeleidende brief.

Deze vragenlijst is onderdeel van het onderzoek Focus op Dutchbat-III. Meer informatie over het onderzoek kunt u vinden in de meegestuurde informatiebrief of op www.arq.org/dutchbat-III. U kunt ook contact opnemen met het speciaal voor dit onderzoek ingestelde contactpunt (maandag t/m vrijdag van 9 tot 17 uur): telefoonnummer 088 - 330 55 12 of e-mail dutchbat-III@arq.org.

Dit onderzoek wordt onafhankelijk uitgevoerd door ARQ Nationaal Psychotrauma Centrum. De onderzoekers garanderen volledige vertrouwelijkheid. Uw naam en de antwoorden die u invult in de vragenlijst worden gescheiden opgeslagen. Alleen de onderzoekers kunnen deze koppeling maken. Bij publicatie op basis van dit onderzoek zullen de resultaten nooit te herleiden zijn naar de antwoorden van individuele personen.

Alvast hartelijk dank voor uw medewerking.

Prof. dr. Miranda Olf
*Hoogleraar psychotrauma ARQ Nationaal Psychotrauma Centrum
& Amsterdam UMC*

Toestemmingsverklaring

Om uw gegevens te mogen gebruiken binnen dit onderzoek, is het wettelijk verplicht dat u hiervoor schriftelijk toestemming geeft. Daarom volgt de officiële verklaring hieronder. Door deze vragenlijst in te vullen en aan ons te retourneren geeft u aan deze verklaring te hebben gelezen en ons toestemming te geven voor het gebruik van uw gegevens.

Ik verklaar hierbij op voor mij duidelijke wijze te zijn ingelicht over de aard en methode van het onderzoek, zoals uiteengezet in de meegestuurde informatiebrief. Mijn eventuele vragen zijn naar tevredenheid beantwoord.

Ik stem geheel vrijwillig in met deelname aan dit onderzoek. Ik behoud daarbij het recht deze instemming weer in te trekken zonder dat ik daarvoor een reden behoeft op te geven en besef dat ik op elk moment mag stoppen met het onderzoek.

Indien mijn onderzoeksresultaten gebruikt zullen worden in rapportages of wetenschappelijke publicaties, dan wel op een andere manier openbaar worden gemaakt, zal dit volledig geanonimiseerd gebeuren. De koppeling tussen mijn persoonlijke gegevens en de unieke code op de vragenlijst is nodig om mij persoonlijk te benaderen. Na afronding van het onderzoek worden alle persoonsgegevens vernietigd.

Mijn persoonsgegevens zullen niet door derden worden ingezien zonder mijn uitdrukkelijke toestemming. Mijn gegevens zullen niet gebruikt worden voor andere onderzoeksdoeleinden buiten dit onderzoek.

Indien u de vragenlijst niet wilt invullen zouden we het zeer op prijs stellen als u ons kort wilt toelichten wat de reden is om van deelname af te zien. Dat kan door de meegestuurde antwoordkaart in te vullen en aan ons terug te sturen. Bij voorbaat veel dank!

Instructies voor het invullen van deze vragenlijst

Deze vragenlijst is opgedeeld in een aantal secties. Na een aantal algemene vragen, gaan we in op uw ervaringen als betrokkene van een Dutchbat-III veteraan. Vervolgens vragen we naar de invloed van de uitzending op uw leven en gezondheid door de jaren heen. Dan volgen vragen over uw ervaren kwaliteit van leven en uw veerkracht nu. De vragenlijst sluit af met een paar praktische vragen. Dit zijn de zes secties:

1. Achtergrond

2. De Dutchbat-III missie

3. De invloed van de Dutchbat-III uitzendervaring op uw leven

4. Dagelijks leven en mentaal welzijn

5. Afsluiting missie

6. Afronding vragenlijst

Enkele aanwijzingen voor het invullen van deze vragenlijst:

- Bij elke sectie, of onderdeel daarvan, vindt u een korte instructie; lees deze goed door.
- Er zijn geen goede of foute antwoorden; u kunt invullen wat volgens u het meest overeenkomt met uw situatie.
- Denk niet te lang na bij het invullen; het gaat doorgaans om uw eerste reactie.
- Beantwoord de vragen door een kruisje te zetten in het vakje dat bij het antwoord staat. Bij sommige vragen zijn meerdere antwoorden mogelijk. Bij die vragen staat dan aangegeven dat u meerdere vakjes kunt aankruisen.

Wij danken u bij voorbaat voor uw medewerking!

1. Achtergrond

In deze eerste sectie vragen we naar uzelf en uw relatie tot de veteraan en zijn/haar Dutchbat-III uitzending.

1. Welke situatie is op u van toepassing? Ik ben een ... van een veteraan.

☐ ouder	☐ kind
☐ stiefouder	☐ stiefkind
☐ schoonouder	☐ broer/zus
☐ partner	☐ halfbroer/halfzus
☐ ex-partner	☐ stiefbroer/stiefzus
☐ anders, namelijk:	
-

2. Bent u een man of een vrouw?

☐ Man	☐ Vrouw
-

3. Wat is uw geboortjaar?

4. Wat is uw burgerlijke staat?

☐ Ongehuwd (nooit wettig gehuwd en nooit geregistreerd partner geweest)	☐ Weduwnaar/weduwe
☐ Gehuwd (wettig gehuwd/geregistreerd partnerschap)	☐ Gescheiden (gescheiden na wettig huwelijk/gescheiden na geregistreerd partnerschap)

5. Hoe is uw huishouden samengesteld?

☐ Thuiswonend (u woont bij uw ouder(s))	☐ Alleenstaande ouder, samenwonend met kind(eren)
☐ Alleenstaand	☐ Samenwonend overig (bijvoorbeeld woongemeenschap)
☐ Samenwonend met partner zonder kind(eren) (al dan niet gehuwd)	☐ LAT (living apart together) relatie
☐ Samenwonend met partner en kind(eren) (al dan niet gehuwd)	

6. Maakt de veteraan deel uit van uw huishouden?

☐ Ja	☐ Nee

7. Bent u zelf militair (geweest)?

☐ Nee	☐ Ja, ik ben inmiddels uit dienst en ik ben ook zelf uitgezonden geweest
☐ Ja, ik ben nog steeds in dienst en ik ben ook zelf uitgezonden geweest	☐ Ja, ik ben inmiddels uit dienst en ik ben niet zelf uitgezonden geweest
☐ Ja, ik ben nog steeds in dienst en ik ben niet zelf uitgezonden geweest	

8. Wat is uw huidige positie op de arbeidsmarkt? (meerdere antwoorden mogelijk)

☐ Schoolgaand/studerend/in opleiding	☐ Werkloos
☐ Betaald werkzaam (12 uur of meer per week)	☐ Met pensioen/functioneel leeftijdsontslag
☐ Onbetaald werkzaam/vrijwilliger	☐ Arbeidsongeschikt (volledig/gedeeltelijk)

2. De Dutchbat-III missie

Deze sectie gaat in op uw ervaringen als familielid of nauw betrokkene, ten eerste terugdenkend aan de periode rondom de uitzending Dutchbat-III (onderdeel 2.1). Daarna (in onderdeel 2.2) vragen we naar de ervaren waardering en ondersteuning in de afgelopen jaren.

2.1 Terugdenkend aan de Dutchbat-III missie

Onderstaande vragen gaan in op uw algemene ervaring direct voor, tijdens en direct na de uitzending.

1. Heeft u de Dutchbat-III uitzending als thuisfront meegemaakt?

- Ja
 Nee → ga verder met onderdeel 2.2 Waardering en ondersteuning in de afgelopen jaren, pagina 8.

2. In het algemeen, hoe heeft u de Dutchbat-III uitzending als thuisfront ervaren?

☐	☐	☐	☐	☐	☐
Zeer positief	Positief	Zowel positief als negatief	Negatief	Zeer negatief	Niet positief en niet negatief

Kunt u dit toelichten?

Ik kreeg erkenning, waardering en ondersteuning van ...

	Helemaal mee eens	Mee eens	Neutraal	Mee oneens	Helemaal mee oneens	Geen mening
3. de veteraan zelf	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4. mijn directe omgeving (familie, goede vrienden, buren, collega's, goede bekenden)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
5. organisaties waarbij ik betrokken was of waarvan ik afhankelijk was (school, werk, verenigingen, ...)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
6. de eenheid waartoe de veteraan behoorde	☐	☐	☐	☐	☐	☐
7. de Defensieorganisatie	☐	☐	☐	☐	☐	☐

2.2 Waardering en ondersteuning in de afgelopen jaren

De volgende stellingen gaan over de waardering en ondersteuning voor u als familielid of nauw betrokkene van een Dutchbat-III veteraan in de afgelopen jaren. We vragen u per stelling in hoeverre u het ermee eens bent en hoe belangrijk deze stelling voor u is. Indien u over een bepaalde stelling geen mening heeft kunt u dit ook aangeven.

	In hoeverre bent u het eens met de stelling?					Hoe belangrijk is deze stelling voor u?					Geen mening
	Helemaal mee eens	Mee eens	Neutraal	Mee oneens	Helemaal mee oneens	Heel belangrijk	Belangrijk	Neutraal	Niet belangrijk	Helemaal niet belangrijk	
1. Ik voel mij gewaardeerd/gesteund door de veteraan zelf	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2. Ik voel mij gewaardeerd/gesteund door mijn directe omgeving (familie, goede vrienden, buren, collega's, goede bekenden)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3. Ik voel mij gewaardeerd/gesteund door organisaties waarbij ik betrokken ben of waarvan ik afhankelijk ben (school, werk, verenigingen)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4. Ik voel mij gewaardeerd/gesteund door het Veteraneninstituut	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
5. Ik voel mij gewaardeerd/gesteund door de media	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
6. Ik voel mij gewaardeerd/gesteund door de samenleving in het algemeen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
7. Ik voel mij gewaardeerd/gesteund door de overheid en Defensie	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

3. De invloed van de Dutchbat-III uitzendervaring op uw leven

In deze sectie gaan we in op uw ervaringen als familielid of nauw betrokkene van een Dutchbat-III veteraan (onderdeel 3.1). Daarna (onderdeel 3.2) staan we stil bij de eventuele problemen die u ervaart of hebt ervaren, en de ondersteuning die u daarbij krijgt of heeft gekregen.

3.1 Mijn ervaringen als familielid of nauw betrokkene van een Dutchbat-III veteraan

In hoeverre bent u het eens met onderstaande stellingen?

		Helemaal mee eens	Mee eens	Neutraal	Mee oneens	Helemaal mee oneens	Geen mening
1.	Ik voel mij thuisfront van een veteraan	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2.	Ik ben er trots op dat ik thuisfront ben van een Dutchbat-III veteraan	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3.	Ik draag actief uit dat ik thuisfront ben van een Dutchbat-III veteraan	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4.	Ik ben er trots op dat mijn veteraan op Dutchbat-III uitzending is geweest	☐	☐	☐	☐	☐	☐
5.	Mijn veteraan heeft belangstelling voor mijn ervaringen als thuisfront	☐	☐	☐	☐	☐	☐
6.	Ik praat met mijn veteraan over mijn ervaringen vanwege zijn/haar uitzending	☐	☐	☐	☐	☐	☐
7.	Mijn veteraan betreft mij bij zijn/haar uitzendverleden	☐	☐	☐	☐	☐	☐
8.	Ik heb belangstelling voor het uitzendverleden van mijn veteraan	☐	☐	☐	☐	☐	☐
9.	Ik praat met mijn veteraan over zijn/haar uitzendervaringen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
10.	Het nieuws rond de uitzending(en) van mijn veteraan raakt mij persoonlijk	☐	☐	☐	☐	☐	☐
11.	Het nieuws rond veteranen en hun uitzendingen in het algemeen raakt mij persoonlijk	☐	☐	☐	☐	☐	☐
12.	Ik voel mij verbonden met thuisfrontleden van andere veteranen	☐	☐	☐	☐	☐	☐

In hoeverre bent u het eens met onderstaande stellingen? (vervolg van vorige pagina)

	Helemaal mee eens	Mee eens	Neutraal	Mee oneens	Helemaal mee oneens	Geen mening
13. Ik vind het belangrijk om met thuisfrontleden van andere veteranen in contact te staan	☐	☐	☐	☐	☐	☐
14. Ik praat regelmatig met thuisfrontleden van andere veteranen over onze ervaringen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
15. Ik neem samen met mijn veteraan deel aan veteranenactiviteiten (reünies, veteranendagen, etc.)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
16. Onze ervaringen vanwege de uitzending hebben mijn relatie met de veteraan versterkt/gesterkt	☐	☐	☐	☐	☐	☐
17. Ik ben tevreden over mijn relatie met de veteraan	☐	☐	☐	☐	☐	☐

3.2 Dagelijks functioneren en ondersteuning

De volgende vragen gaan over de invloed van de Dutchbat-III uitzending op het dagelijks functioneren en over eventuele ondersteuning voor u en de veteraan.

1. **Heeft u op enig moment problemen ervaren die uw functioneren hebben belemmerd en die (deels) gerelateerd zijn aan de Dutchbat-III uitzending van de veteraan?**

- Nee → ga verder met vraag 6
 Ja, maar die problemen zijn nu voorbij
 Ja, en ik ervaar die problemen nog steeds (gedeeltelijk)

2. **Welke problemen zijn dat (geweest)?** (meerdere antwoorden mogelijk)

- Lichamelijke problemen
 Psychische problemen
 Relationale problemen
 Financiële problemen
 Problemen met mijn woonsituatie
 Problemen met mijn dagelijkse bezigheden (school, werk, verenigingsleven, etc.)
 Anders, namelijk:

3. **Wilt u nu of had u toen hulp willen hebben?**

- Ja
 Nee → ga verder met vraag 6

4. **Heeft u (toen) om steun gevraagd?**

- Ja
 Nee

5. **Heeft u (toen) steun aangeboden gekregen?**

- Ja
 Nee

Indien u wenst, kunt u uw antwoord nog toelichten:

6. **Heeft de veteraan op enig moment problemen ervaren die zijn/haar functioneren hebben belemmerd en die (deels) gerelateerd zijn aan zijn/haar Dutchbat-III uitzending?**

- Nee → *ga verder met vraag 9*
- Ja, maar die problemen zijn nu voorbij
- Ja, en hij/zij ervaart die problemen nog steeds (gedeeltelijk)

7. **Welke problemen zijn dat (geweest)?** (meerdere antwoorden mogelijk)

- Lichamelijke problemen
- Psychische problemen
- Relatiese problemen
- Financiële problemen
- Problemen met zijn/haar woonsituatie
- Problemen met zijn/haar dagelijkse bezigheden (school, werk, verenigingsleven, etc.)
- Anders, namelijk:

8. **Heeft u gemerkt dat de veteraan toen ondersteuning nodig had?**

- Ja
- Nee

Kunt u dit toelichten?

9. **Heeft iemand anders van het thuisfront van de veteraan op enig moment problemen ervaren die zijn/haar functioneren hebben belemmerd en die (deels) gerelateerd zijn aan de Dutchbat-III uitzending van de veteraan?**

- Nee → *ga verder met vraag 11*
- Ja, maar die problemen zijn nu voorbij
- Ja, en hij/zij ervaart die problemen nog steeds (gedeeltelijk)

10. Welke problemen zijn dat (geweest)? (meerdere antwoorden mogelijk)

- Lichamelijke problemen
- Psychische problemen
- Relationale problemen
- Financiële problemen
- Problemen met zijn/haar woonsituatie
- Problemen met zijn/haar dagelijkse bezigheden (school, werk, verenigingsleven, etc.)
- Anders, namelijk:

11. In welke mate spelen Dutchbat-III uitzendervaringen nog een rol in uw huidige leven?

☐	☐	☐	☐	☐	☐
In zeer grote mate	In grote mate	In enige mate	In geringe mate	In zeer geringe mate	Niet

12. Hoe hebben de Dutchbat-III uitzendervaringen uw leven als thuisfront beïnvloed?

☐	☐	☐	☐	☐	☐
Zeer positief	Positief	Zowel positief als negatief	Negatief	Zeer negatief	Niet positief en niet negatief

13. Kunt u uw antwoorden over de invloed van uitzendervaringen op uw leven toelichten?

4. Dagelijks leven en mentaal welzijn

In dit onderdeel vragen we naar uw ervaren kwaliteit van leven (onderdeel 4.1), en de manier waarop u omgaat met moeilijke situaties (onderdeel 4.2).

4.1 Kwaliteit van leven

Hieronder staan 12 vragen die gaan over uw leven. Graag willen we van u weten hoe tevreden u op dit moment over uw leven bent. U kunt dat aangeven door steeds het antwoord aan te kruisen dat het beste uw mening weergeeft.

Hoe tevreden bent u met...

	Kan niet beter	Tevreden	Meestal tevreden	Gemengd (tevreden en ontevreden)	Meestal ontevreden	Ontevreden	Kan niet slechter
1. uw leven als geheel op dit moment?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2. uw dagelijkse invulling (werk, onderwijs/opleiding, werkloos of gepensioneerd zijn, etc.)?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3. uw financiële situatie?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4. het aantal en de kwaliteit van uw vriendschappen?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
5. de dingen die u in uw vrije tijd doet?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
6. uw woonomstandigheden?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
7. uw persoonlijke veiligheid?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
8. de mensen met wie u samenleeft? Of, als u alleen woont: het feit dat u alleen woont?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
9. uw seksuele leven?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
10. uw relatie met uw familie waarmee u niet samenleeft?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
11. uw lichamelijke gezondheid?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
12. uw psychische gezondheid?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

4.2 Omgaan met moeilijke situaties

Er volgt een aantal uitspraken over hoe u over uzelf denkt en hoe u doorgaans reageert op moeilijke situaties. U wordt verzocht aan te geven in hoeverre elke uitspraak op u van toepassing is.

	Helemaal niet mee eens	Niet mee eens	Neutraal	Mee eens	Helemaal mee eens
1. Ik heb vertrouwen in mijzelf	☐	☐	☐	☐	☐
2. Ik kan me in een moeilijke situatie makkelijk aanpassen	☐	☐	☐	☐	☐
3. Ik heb doorzettingsvermogen	☐	☐	☐	☐	☐
4. Ik kan na tegenslagen de draad weer makkelijk oppakken	☐	☐	☐	☐	☐
5. Ik ben veerkrachtig	☐	☐	☐	☐	☐
6. Ik kan goed omgaan met onverwachte problemen	☐	☐	☐	☐	☐
7. Ik waardeer mijzelf	☐	☐	☐	☐	☐
8. Ik kan veel tegelijkertijd aan	☐	☐	☐	☐	☐
9. Ik geloof in mijzelf	☐	☐	☐	☐	☐

2. **Wat heeft u als familielid of nauw betrokkene eventueel nog nodig om de missie te kunnen afsluiten en waarom?**

3. **Is er iets niet aan bod gekomen dat u nog kwijt wilt?**

6. Afronding vragenlijst

Bedankt voor het invullen van deze vragenlijst. Nu volgt er één afsluitende vraag over het verdere onderzoek.

1. In navolging van deze vragenlijst willen we interviews en groepsgesprekken organiseren. Zou u eventueel geïnteresseerd zijn om hieraan deel te nemen?
 - Ja, ik hoor graag meer hierover
 - Nee, dat wil ik liever niet

Wij stellen u graag in de gelegenheid op de hoogte te blijven van de voortgang van dit onderzoek. U kunt zich aanmelden voor de nieuwsbrief via onderstaande website.

Het contactpunt is te bereiken van maandag tot en met vrijdag van 9 tot 17 uur.

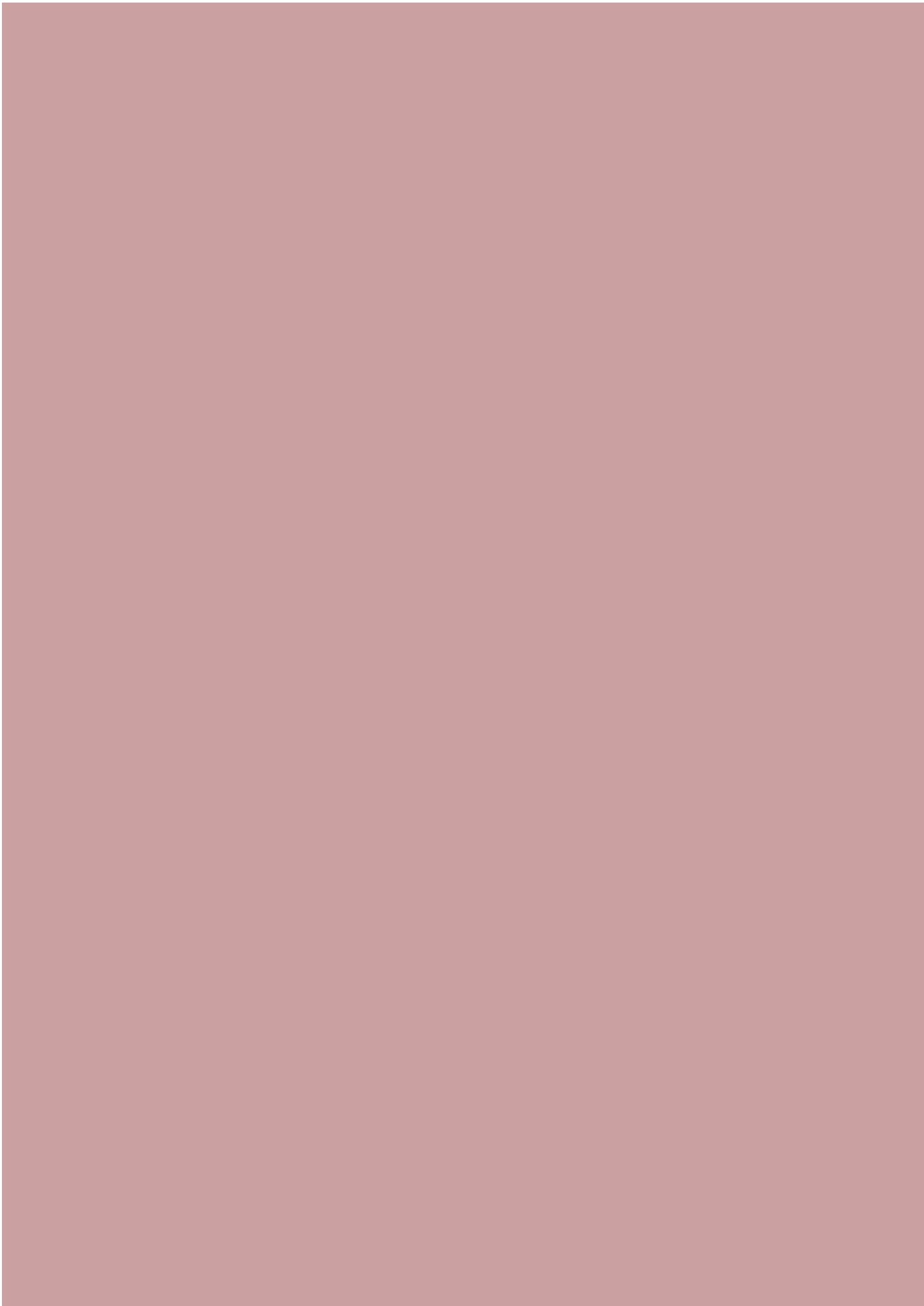
☎ 088 – 330 55 12

✉ dutchbat-III@arq.org

🌐 www.arq.org/dutchbat-III

Bij het opstellen van deze vragenlijst is gebruik gemaakt van (onderdelen van) de volgende bestaande vragenlijsten:

- Nieuwenhuizen, Ch. van, Schone A.H. & Koeter M.W.J. (2000) *Manchester Short Assessment of quality of life (MANSA) - verkorte Kwaliteit van Leven meting*. Eindhoven: Institute of Mental Health Care.
- Van der Meer, C.A.I., te Brake, H., van der Aa, N., Dashtgard, P., Bakker, A., & Olf, M. (2018). *Assessing Psychological Resilience: Development and Psychometric Properties of the English and Dutch Version of the Resilience Evaluation Scale (RES)*. *Frontiers in Psychiatry*, 9, 169.
- Veteraneninstituut (2018). *Veteranen Thuisfrontonderzoek 2018*. Doorn: Veteraneninstituut.

Bijlage 7 Topiclijst interviews

1. Topiclijst veteranen

Topiclijst Interview veteraan Dutchbat-III

Introductie	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Persoonlijke introductie, relatie tot onderzoek</i> • <i>Introductie van onderzoek, het hoe en waarom</i> • <i>Heeft u vooraf nog vragen over het onderzoek?</i> 				
Introductie: doel	<p><i>Ik zal u vragen stellen over achtereenvolgens de volgende onderwerpen: hoe het nu met u gaat, uw huidige gezondheid, van wie u welke steun ontvangt, of door wie u zich gesteund voelt of heeft gevoeld, de mate waarin u zich erkend en gewaardeerd heeft gevoeld naar aanleiding van de missie, en de rol die de media naar uw idee heeft gespeeld.</i></p> <p><i>Ik verwacht dat we ongeveer 1 tot 1,5 uur in gesprek zullen zijn. Is dat ook uw verwachting?</i></p> <p><i>Bepaalde vragen zijn overigens misschien wat vergezocht, of niet van toepassing voor u. Sommige vragen zijn nu eenmaal wel geschikt voor de ene respondent en minder voor een ander. U mag natuurlijk altijd vragen voor verduidelijking en / of een vraag niet beantwoorden.</i></p>				
Audio opname & informed consent	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Uitleg audio-opname</i> • <i>Voorleggen en tekenen van informed consent</i> 				
START OPNAME, KOPPELCODE EN DATUM INSPREKEN.					
Gezondheid	<p><i>Doel. inzicht in hoe iemand het nu maakt, wat is de kwaliteit van leven? Zijn er contacten met hulpverlening, zo ja welke etc. of geweest in het verleden, en hebben die geholpen?</i></p> <p>NB. Kwaliteit van leven: Hoe een persoon zijn of haar lichamelijk, psychisch en sociaal functioneren ervaart. Een veel gebruikte indicator is kwaliteit van leven.</p> <table border="1"> <tr> <td>Fysieke en psychische gezondheid / sociaal maatschappelijke situatie</td> <td> <ul style="list-style-type: none"> • Hoe gaat het met u? • Bent u gezond? • Is dat altijd zo geweest? • In hoeverre heeft de missie invloed gehad op uw gezondheid? • Heeft u sinds de missie contacten met professionele hulpverlening gehad? • Zo ja, welke, wanneer? • Heeft het geholpen? Waarom/wat wel/niet? • Heeft de missie u verder gebracht in uw ontwikkeling? • Bent u op bepaalde manieren sterker uit de missie gekomen? </td> </tr> <tr> <td>Kwaliteit van leven</td> <td> <ul style="list-style-type: none"> • Bent u tevreden over uw leven van nu? • Zo ja, wat stemt u tevreden? </td> </tr> </table>	Fysieke en psychische gezondheid / sociaal maatschappelijke situatie	<ul style="list-style-type: none"> • Hoe gaat het met u? • Bent u gezond? • Is dat altijd zo geweest? • In hoeverre heeft de missie invloed gehad op uw gezondheid? • Heeft u sinds de missie contacten met professionele hulpverlening gehad? • Zo ja, welke, wanneer? • Heeft het geholpen? Waarom/wat wel/niet? • Heeft de missie u verder gebracht in uw ontwikkeling? • Bent u op bepaalde manieren sterker uit de missie gekomen? 	Kwaliteit van leven	<ul style="list-style-type: none"> • Bent u tevreden over uw leven van nu? • Zo ja, wat stemt u tevreden?
Fysieke en psychische gezondheid / sociaal maatschappelijke situatie	<ul style="list-style-type: none"> • Hoe gaat het met u? • Bent u gezond? • Is dat altijd zo geweest? • In hoeverre heeft de missie invloed gehad op uw gezondheid? • Heeft u sinds de missie contacten met professionele hulpverlening gehad? • Zo ja, welke, wanneer? • Heeft het geholpen? Waarom/wat wel/niet? • Heeft de missie u verder gebracht in uw ontwikkeling? • Bent u op bepaalde manieren sterker uit de missie gekomen? 				
Kwaliteit van leven	<ul style="list-style-type: none"> • Bent u tevreden over uw leven van nu? • Zo ja, wat stemt u tevreden? 				

	<ul style="list-style-type: none"> • Zo nee, waardoor is dat?
	<p>De periode van de nasleep van de missie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hoe zag dat er voor u uit? • Wat staat u het beste bij van die periode?
Sociale steun	<p><i>Doel: ervaringen met geboden en ervaren sociale steun, wat heeft geholpen?</i></p> <p>Geboden steun (Rol thuisfront navragen)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Van wat en/of wie heeft u steun ontvangen? • Kunt u een voorbeeld geven van hoe deze persoon/instelling u gesteund heeft? • Was dat zinvol? Waarom wel/niet? <p>Ervaren steun</p> <ul style="list-style-type: none"> • Waardoor heeft u zich meest gesteund gevoeld; door wie?
Identiteit & betekenis-zingeving	<p><i>Doel: gevolgen van missie en periode erna voor hoe iemand zichzelf ziet; en hoe de veteraan denkt dat anderen hem/haar zien.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Voelt u zich veteraan? • Wat betekent het veteraan zijn voor u? • Als uw identiteit als veteraan aan welke eigenschappen denkt u dan? • Welke eigenschappen zien mensen uit uw omgeving van u? • Wat betekent DB-III voor u?
Erkenning & waardering	<p><i>Doel: meer inzicht in de ervaren erkenning en waardering na de missie. Inleidende tekst: Voor veel veteranen zijn erkenning en waardering belangrijke thema's. Daarover wil ik u een paar vragen stellen.</i></p> <p>NB. De Veteranenwet hanteert de volgende definitie: 'dat de <i>erkenning</i> door de Nederlandse samenleving van de verdiensten van veteranen en van de mogelijke gevolgen van de inzet als militair voor hun gezondheid, als ook de <i>waardering</i> die aan veteranen op grond van hun verdiensten toekomt, moeten worden bevorderd.'</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wat verstaat u onder erkenning? • Wat verstaat u onder waardering? • Zijn mensen (vrij breed) op de hoogte wat u heeft meegemaakt? • Waar ontleent u erkenning en waardering aan? • Heeft u erkenning en waardering ervaren, of juist niet? En op welke manier dan? • Wat zou er gedaan moeten worden zodat u en andere Dutchbatters zich meer erkend en gewaardeerd voelen?

Media	<p><i>Doel: rol van media bij herstel, aanpassing, veerkracht na afloop van de missie (en evt. volgende missies) – en de media van invloed is op erkenning en waardering.</i></p> <p><i>Inleidende tekst: De berichtgeving in de media (tv, krant, radio en televisie) neemt een speciale plaats in het onderzoek in. Sinds de val van de enclave besteedt de media grote aandacht aan Dutchbat. Ik wil u vragen wat de berichtgeving met u heeft gedaan en doet.</i></p>
Berichtgeving media	<ul style="list-style-type: none"> • Welke invloed heeft de media op veteranen DB-III gehad? • Hoe heeft u de berichtgeving ervaren? Wat doet berichtgeving met u? • Hoe zou u de berichtgeving het liefst willen ervaren? • Is de media na verloop van tijd anders over DB-III gaan schrijven? • Is de rol van de media van invloed geweest op hoe u zich vandaag voelt?, op uw gezondheid? En geldt dat ook voor andere DB-III veteranen?
Stereotyperingen	<ul style="list-style-type: none"> • Welk beeld heeft de media overwegend van de DB-III veteraan geschetst? • Wat een stereotypering (slachtoffer, held, dader/schuldige) met u? • Wat doet dit met uw identiteit van veteraan?
Houding van Defensie t.o.v. media	<ul style="list-style-type: none"> • Wat was volgens u de houding van Defensie t.o.v. de media? En wat vindt u daarvan?
Aanbevelingen	<p><i>Doel: middels terugblik en evaluatie beter begrijpen wat heeft geholpen of juist niet. En: op welke manier kan tot oplossingen worden gekomen voor diegenen die nog altijd met nadelige gevolgen van missie kampen?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Heeft u wensen en behoeften die u in het verloop van uw leven zouden kunnen helpen of ondersteunen? Wat wenst u uw collega veteranen toe? Hebben zij nog behoeften? Wat kan hen helpen? • Met oog op erkenning, waardering en de media: welke toekomstige interventies zouden u en andere DB-III veteranen helpen? • Als u er nu terug kijkt op de periode direct na de missie, wat heeft u geholpen, of wat had u kunnen helpen?

		<ul style="list-style-type: none"> • Heeft u aanbevelingen voor militairen die in de toekomst worden uitgezonden?
Overig	<i>Doel: ruimte bieden voor aanvullingen</i>	
	Vragen	<ul style="list-style-type: none"> • Wilt u iets toevoegen? Misschien had ik iets moeten vragen wat ik niet heb gevraagd. • Heeft u zelf nog vragen?
Afsluiting	Dankl	Hartelijk dank voor uw bijdrage. Dat is van grote waarde.
	Afspraak	Ik bel u morgen [eventueel, inschatten op gesteldheid van de geïnterviewde] hoe het interview u is gekomen.
	Member-checking	Wanneer het interview is uitgewerkt wil ik enkele kernpunten met u bespreken. Ik zal u hiervoor opbellen – mag dat? Ik wil graag weten of ik het goed heb gehoord en begrepen. Daarom bel ik u nog eens.

2. Topiclijst thuisfront

Topiclijst thuisfront veteraan Dutchbat-III

Introductie	<ul style="list-style-type: none"> • Persoonlijke introductie, relatie tot onderzoek • Introductie van onderzoek, het hoe en waarom • Heeft u vooraf nog vragen over het onderzoek? 				
Introductie: doel	<p>Doel interview: verdieping van antwoorden op vragenlijst. Inzicht in de gevolgen van de Dutchbat-III missie op gezinsleven en onderlinge relaties, op korte en langere termijn. Hoe gaat het nu met u?</p> <p><i>Ik zal u vragen stellen over de volgende onderwerpen: uw ervaring rondom DB-III uitzending van uw veteraan, wat de uitzending voor u heeft betekend, van wie u steun en waardering ontvangt of door wie u zich gesteund voelt of heeft gevoeld, hoe het nu met u gaat, uw huidige gezondheid, de invloed van de DB-III uitzending op uw dagelijks leven en op de relatie met de veteraan, en hoe u omgaat met moeilijke situaties.</i></p> <p><i>Ik verwacht dat we ongeveer 1 tot 1,5 uur in gesprek zullen zijn. Is dat ook uw verwachting?</i></p> <p><i>Bepaalde vragen zijn overigens misschien wat vergezocht, of niet van toepassing voor u. Sommige vragen zijn nu eenmaal wel geschikt voor de ene respondent en minder voor een ander. U mag natuurlijk altijd vragen voor verduidelijking en / of een vraag niet beantwoorden.</i></p>				
Audio opname & informed consent	<ul style="list-style-type: none"> • Uitleg audio-opname • Voorleggen en tekenen van informed consent 				
START OPNAME. KOPPELCODE EN DATUM INSPREKEN.					
Achtergrond: relatie tot de veteraan en of degene thuisfront was tijdens de missie					
De missie	<p>Doel: inzicht in hoe het thuisfrontlid de periode rondom de DB-III uitzending heeft ervaren, wat is de betekenis van de uitzending voor het thuisfront geweest?</p> <table border="0"> <tr> <td>Tijdens de missie</td> <td> <ul style="list-style-type: none"> • Heeft u de DB-III uitzending als thuisfront meegemaakt? • Hoe heeft u de DB-III uitzending als thuisfront ervaren? • Had u tijdens de missie contact met uw veteraan? Zo ja of nee: hoe was dit voor u? </td> </tr> <tr> <td>De periode van de nasleep van de missie</td> <td> <ul style="list-style-type: none"> • Hoe zag dat er voor u uit? • Wat staat u het beste bij van die periode? </td> </tr> </table>	Tijdens de missie	<ul style="list-style-type: none"> • Heeft u de DB-III uitzending als thuisfront meegemaakt? • Hoe heeft u de DB-III uitzending als thuisfront ervaren? • Had u tijdens de missie contact met uw veteraan? Zo ja of nee: hoe was dit voor u? 	De periode van de nasleep van de missie	<ul style="list-style-type: none"> • Hoe zag dat er voor u uit? • Wat staat u het beste bij van die periode?
Tijdens de missie	<ul style="list-style-type: none"> • Heeft u de DB-III uitzending als thuisfront meegemaakt? • Hoe heeft u de DB-III uitzending als thuisfront ervaren? • Had u tijdens de missie contact met uw veteraan? Zo ja of nee: hoe was dit voor u? 				
De periode van de nasleep van de missie	<ul style="list-style-type: none"> • Hoe zag dat er voor u uit? • Wat staat u het beste bij van die periode? 				
Praten over de uitzending	<p>Doel: begrip van de mate waarin er met het thuisfront over de gebeurtenissen van/ en de uitzending(en) is gesproken? Is thuisfront op de hoogte van de betekenis van de missie voor de veteraan?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Heeft u met de veteraan gesproken over de gebeurtenissen voor, tijdens en direct na de missie? 				

		<ul style="list-style-type: none"> • Is dit veel, frequent geweest? • Had u dit nu achteraf anders gewild? • Praat u nu met de veteraan over de missie? • Heeft de communicatie de relatie met de veteraan, of binnen uw gezin, of met andere sociale contacten beïnvloed? Hoe?
Waardering en ondersteuning	<i>Doel: ervaringen met ervaren sociale steun en waardering. Wat heeft geholpen?</i>	
	Steun en waardering tijdens en/of na afloop	<ul style="list-style-type: none"> • Waardoor heeft u zich het meest gesteund gevoeld, door wie? • Van wat en/of wie heeft u steun ontvangen? • Van wat en/of wie heeft u erkenning en waardering ontvangen? • Zo nee, had u hier behoefte aan? • Kunt u een voorbeeld geven van hoe deze persoon/instelling u gesteund heeft? • Was dit zinvol? Waarom wel/niet?
	Vandaag de dag	<ul style="list-style-type: none"> • Ontvangt u op dit moment nog steun? • Zo ja, van wat en/of wie? • Zo nee, zou u daar behoefte aan hebben?
Gezondheid	<i>Doel: inzicht in hoe iemand het nu maakt, wat is de kwaliteit van leven? Zijn er contacten met hulpverlening, zo ja welke etc. of geweest in het verleden, en hebben ze geholpen?</i>	
	NB. Kwaliteit van leven: Hoe een persoon zijn of haar lichamelijk, psychisch en sociaal functioneren ervaart. Een veel gebruikte indicator is kwaliteit van leven.	
	Fysieke en psychische gezondheid / sociaal maatschappelijke situatie	<ul style="list-style-type: none"> • Hoe gaat het met u? • In hoeverre heeft de missie van uw veteraan invloed gehad op uw gezondheid? • Heeft u sinds de missie van uw veteraan contacten met professionele hulpverlening gehad? • Zo ja, welke, wanneer? • Heeft het geholpen? Waarom/wat wel/niet? • Heeft de missie je verder gebracht in je ontwikkeling? • Ben je op bepaalde manieren sterker uit de missie gekomen?
Kwaliteit van leven	<ul style="list-style-type: none"> • Bent u tevreden over het leven? • Zo ja, wat stemt u tevreden? • Zo nee, waardoor is dat? • Hoe zou uw leven eruit hebben gezien zonder DB-III? 	
Dagelijks functioneren	<i>Doel: inzicht in hoe iemand nu functioneert; heeft de DB-III missie invloed op het dagelijks leven?</i>	

	Relatie tot veteraan	<ul style="list-style-type: none"> • Hoe is het om thuisfront van een DB-III veteraan te zijn? • Is uw relatie met uw veteraan veranderd na de missie? • Waaraan merkt u dat? • Zou uw relatie er anders hebben uitgezien wanneer deze missie niet had plaatsgevonden? • Zo ja, hoe? Zo nee, kunt u dat toelichten? • Welke omstandigheden hebben er toe geleid dat u nu tevreden/niet tevreden bent over uw relatie?
	Dagelijks leven	<ul style="list-style-type: none"> • Waar loopt u tegenaan in het dagelijks leven? • Wat helpt u om vol te houden? • Wat zijn de leuke kanten?
Omgaan met moeilijke situaties	<i>Doel: topic veerkracht</i>	
	<i>Hoofdvraag: Is het u gelukt om te blijven functioneren? Hoe?</i>	
		<ul style="list-style-type: none"> • Wat had u verwacht na terugkomst veteraan? • Is dit uitgekomen? • Waarom wel/niet? • Hoe is uw functioneren veranderd in verloop van tijd? • Wat heeft u geholpen?
Betekenis- en zingeving	<i>Alles in ogenschouw nemend: Wat betekent Dutchbat voor u?</i>	
		<ul style="list-style-type: none"> • Voelt u zich thuisfront? • Bent u trots dat u thuisfront van een DB-III veteraan bent? • Draagt u actief uit dat thuisfront bent?
Aanbevelingen	<i>Doel: middels terugblik en evaluatie beter begrijpen wat heeft geholpen of juist niet. En: op welke manier kan tot oplossingen worden gekomen voor diegenen die nog altijd met nadelige gevolgen van missie kampen?</i>	
		<ul style="list-style-type: none"> • Als u er nu terug kijkt op de periode direct na de missie, wat heeft u geholpen, of wat had u kunnen helpen? • Welke toekomstige interventies zouden u en andere thuisfrontleden van DB-III veteranen helpen? • Heeft u aanbevelingen voor het thuisfront van militairen die in de toekomst worden uitgezonden?
Overig	<i>Doel: ruimte bieden voor aanvullingen</i>	
	Vragen	<ul style="list-style-type: none"> • Wilt u iets toevoegen? Misschien had ik iets moeten vragen wat ik niet heb gevraagd. • Heeft u zelf nog vragen?

Afsluiting	Dank!	Hartelijk dank voor uw bijdrage. Dat is van grote waarde.
	Afspraak	Ik bel u morgen [eventueel, inschatten] hoe het interview u is gekomen.
	Member-checking	Wanneer het interview is uitgewerkt wil ik enkele kernpunten met u bespreken. Ik zal u hiervoor opbellen – mag dat? Ik wil graag weten of ik het goed heb gehoord en begrepen. Daarom bel ik u nog eens.

Bijlage 8 Thema's PLA

Thema's groeps gesprekken

Thema 1: Erkenning en waardering

- Reünies organiseren
- Financiële compensatie
- Uiting: DB heeft alles gedaan wat het kon; wat van hen verwacht kon worden
- Onderwijs
- 't Echte verhaal vertellen', onder meer in de media
- Decoreren
- Monument, herdenking

Thema 2: Gezondheid

- Toegang tot zorg
(denk aan veteranenloket, VI, ABP, de Basis)
- Laagdrempelige en vertrouwenwekkende zorg
(passende zorg, geïnformeerde zorg)
- Individuele trajecten
- Gezondheidsgevolgen van de missie
(risico's, blootstelling)
- Nazorg – toen
(wat zijn geleerde lessen voor de toekomst?)
- Nazorg – nu
(kameraadschappelijkheid, anders?)

Thema 3: Betekenisgeving en omgaan met ervaringen

(Achtergrond: rol van betekenisgeving en omgaan met gebeurtenissen in verdere leven; wat is behulpzaam geweest, wat niet of minder?)

- Begeleiding naar de burgermaatschappij
(bijvoorbeeld vinden van passend werk)
- Opbouwen van verdere leven, sociaal, arbeid, financieel
- Collega-, DB-III, veteranen groepen
(Facebook, anders)
- 'Debriefing'
- Trots zijn – op beroepsidentiteit
- Systemisch: ondersteuning door defensie, thuisfront, collega's, anders

Thema 4: Overig

- Terugreis

Bijlage 9 Technische informatie Latente Klasse Analyse (LCA)

Technische Informatie Latente Klasse Analyse (LCA)

Op basis van variabelen uit de domeinen *kwaliteit van leven*, *erkenning en waardering*, en *steunbehoeften* is een latente klasse analyse (LCA) uitgevoerd (hoofdstuk 7). Op grond van deze analyses konden 4 onderscheidbare groepen worden geïdentificeerd. In deze bijlage volgt de technische informatie over de analyses en uitkomsten.

1. Input LCA Model

De antwoorden van de deelnemers op zeven variabelen (indicatoren) zijn gebruikt voor de analyses. Deze variabelen omvatten drie kernthema's: *kwaliteit van leven*, *erkenning en waardering*, en *steunbehoeften* (tabel 1.1)

Tabel 1.1 Input LCA 7-indicatoren model.

Thema/Indicator	Stellingen/Vragen/Vragenlijsten	Antwoordmogelijkheden
<i>Kwaliteit van Leven</i>		
1	MANSA-12 Somscore	Scorebereik 12-84. Hogere scores staan voor een hogere kwaliteit van leven.
2	PCL-5 Somscore	Scorebereik 0–80. Hogere scores staan voor ernstigere PTSS-klachten.
<i>Erkenning</i>		
3	Ik voel me gewaardeerd als DBIII-veteraan door de overheid en Defensie	Score "0" Onvoldoende erkend. Score "1" Erkend / Neutraal
4	Ik voel me gewaardeerd als DBIII-veteraan door de berichtgeving in de media	Score "0" Onvoldoende erkend. Score "1" Erkend / Neutraal
5	Ik voel me gewaardeerd als DBIII-veteraan door de samenleving	Score "0" Onvoldoende erkend. Score "1" Erkend / Neutraal
<i>Steunbehoeften</i>		
6	Steunbehoeften vervuld	Score "0" = Geen steunbehoeften of aanwezigheid van één of meer steunbehoefte(n) in de afgelopen 3 maanden waarvoor men zorg voor wil. Score "1" = Aanwezigheid van één of meer steunbehoefte(n) in de afgelopen 3 maanden waarvoor men steun krijgt.

Thema/Indicator	Stellingen/Vragen/Vragenlijsten	Antwoordmogelijkheden
7	Steunbehoeften on vervuld	Score "0" = Geen steunbehoeften of aanwezigheid één of meer steunbehoefte(n) in de afgelopen 3 maanden waarvoor men steun krijgt. "1" = Aanwezigheid van één of meer steunbehoefte(n) in de afgelopen 3 maanden waarvoor men steun wil.

2. Aantal groepen Dutchbat-III veteranen

Er is onderzocht hoeveel groepen er te onderscheiden zijn binnen het Dutchbat-III cohort (totale groep deelnemers). Daarvoor zijn zes verschillende modellen geanalyseerd. Ieder model ging uit van het bestaan van 1 t/m 6 unieke groepen binnen de data. Vervolgens is vastgesteld welk model (welk aantal groepen) het beste past bij de deelnemers data.

Het aantal unieke groepen kan het beste onderscheiden kon worden op basis van *model fit maten, model interpretaties, groeps grootte* (iedere groep dient gelijk of groter dan 5% van de totale steekproef te zijn om praktisch relevante en betrouwbare informatie op te leveren) en *sparzaamheid* (een model met minder groepen heeft de voorkeur boven modellen met meer groepen wanneer modellen en groepen onderling weinig verschillen).

Tabel 2.1 geeft een overzicht van alle fitmaten per model. Alle fitmaten zijn meegenomen in de weging van het meest relevante model. De belangrijkste fitmaten BIC en BLRT worden hier besproken.

Tabel 2.1 Model fit vergelijkingen voor de een, twee, drie, vier, vijf, en zes latente klasse (groepen) oplossingen.

Groepen	Entropie	BIC	aBIC	Log- likelihood	BLRT	
					-2LL difference	p-waarde
1	1.00	9577.303	9548.743	-4761.396	-	-
2	0.93	8846.150	8792.203	-4371.593	779.607	.000
3	0.92	8688.514	8609.179	-4268.547	206.091	.000
4	0.89	8614.127	8509.406	-4207.127	122.840	.000
5	0.83	8583.881	8453.772	-4167.780	78.694	.000
6	0.85	8585.455	8429.950	-4144.332	46.896	.000

Noot. Het meest geschikte model is dikgedrukt. BIC = Bayesian information criterion; aBIC = sample size adjusted Bayesian information criterion; BLRT = bootstrapped likelihood ratio test; 2LL difference. = 2 times log-likelihood difference between a N profile solution and N-1 profile solution.

Significante BLRT ($p < .05$) waarden geven aan dat het model beter past bij de data dan het voorgaande model met een groep minder. De BLRT was bij alle groepen significant, volgens de BLRT zou een 6-groepen model het beste bij de data passen. Het is echter niet ongewoon voor een BLRT om bij grote steekproefaantallen significant te zijn bij relatief veel groepen, zonder dat veel groepen per se zinvol zijn.

Voor de BIC fit maat geldt dat de kleinste BIC-waarden de voorkeur hebben boven andere modellen. De resultaten tonen voor de BIC geen toegevoegde waarde voor een 6-groepen model ten opzichte van een 5-groepen model; de BIC-maten zijn nagenoeg hetzelfde. De BIC laat ook zien dat de toegevoegde waarde van een 5-groepen model ten opzichte van het 4-groepen model gering is; er is weinig aanvullende vermindering in BIC-scores. Dit zou op een voorkeur kunnen duiden voor het 4-groepen model.

Een inhoudelijke interpretatie van de 4- en 5-groepen modellen toont aan dat het 5-groepen model weinig onderscheidend is van het 4-groepen model; de extra unieke groep hangt tussen andere groepen in.

Het 4-groepen model kent een hoog onderscheidend vermogen (0.88-0.96) op basis van de gemiddelde latente klasse kans scores (tabel 2.2). Deze maat geeft aan hoe groot de kans is dat een deelnemer behoort tot slechts één unieke groep. Hoge scores ($\Rightarrow 0.80$) betekenen dat er een grote zekerheid is dat een deelnemer behoort tot één bepaalde groep en niet tot andere groepen.

Tabel 2.2 Gemiddelde latente klasse kans scores voor lidmaatschap meest waarschijnlijke klasse (Rij) per latente klasse (groep) (Kolom).

	Groep 1	Groep 2	Groep 3	Groep 4
Groep 1	0.96	0.04	0.00	0.00
Groep 2	0.07	0.88	0.05	0.00
Groep 3	0.00	0.03	0.94	0.02
Groep 4	0.00	0.00	0.03	0.97

Noot. Score loopt van 0-1. Hoe dichterbij 1 hoe groter de kans te behoren tot die klasse.

Er is onderzocht of een 3-groepen model beter zou passen bij de data omdat deze spaarzamer is (uit één unieke groep minder bestaat). Een 4-groepen model heeft de voorkeur op basis van de inhoudelijke meerwaarde van de extra groep. Het geeft een beter beeld van de groepen die in meer en mindere mate worstelen met uitzendgerelateerde klachten, problemen, ervaringen en behoeften.

Vandaar dat gekozen is voor het **4-groepen model** als het meest spaarzame en inhoudelijk zinvolle model. Dit betekent dat er vier verschillende groepen binnen het Dutchbat-III cohort te onderscheiden zijn.

3. Kenmerken van iedere groep

In Tabel 3.1 staan de exacte scores op elk van de zeven variabelen (indicatoren) per groep. De continue indicatoren Kwaliteit van Leven en Posttraumatische stress betreffen de gemiddelde scores op de vragenlijsten PCL-5 en MANSA-12. De categorische indicatoren (Erkenning en Steunbehoeften) betreffen de kans dat men in een bepaalde groep valt. Bijvoorbeeld: De score van Groep 1 op de indicator 'Berichtgeving in de media' bij het antwoord 'Onvoldoende erkend' is 0.80. Dit betekent dat er een kans van 8 op 10 is dat iemand uit groep 1 zich onvoldoende erkend voelde door de berichtgeving in de media. Ofwel, 80% van de veteranen in deze groep geeft aan zich onvoldoende erkend te voelen door berichtgeving in de media.

Tabel 3.1 Verschillen tussen de 4 groepen Dutchbat-III veteranen.

	Groep			
	1	2	3	4
<i>Indicatoren</i>				
<i>Problematiek (M, SD)</i>				
Kwaliteit van Leven	69.9 (7.7)	59.2 (11.8)	51.9 (10.6)	33.6 (9.9)
Posttraumatische stress	4.55 (7.8)	21.0 (27.9)	45.3 (14.8)	59.5 (10.2)
<i>Voelt zich onvoldoende erkend door...(Kans)</i>				
1 Overheid & Defensie	0.45	0.81	0.79	1.00
2 Berichtgeving in de media	0.80	0.95	0.79	0.96
3 Samenleving	0.40	0.71	0.47	0.85
<i>Steunbehoeften (Kans)</i>				
1 Steunbehoeften onvervuld	0.03	0.41	0.56	0.84
2 Steunbehoeften vervuld	0.09	0.36	0.65	0.58

Noot: 'Kwaliteit van Leven' is gemeten met MANSA-12. 'Posttraumatische stress' is gemeten met PCL-5. 'Kans' staat voor de waarschijnlijkheid dat men behoort tot een bepaalde groep (score bereik 0.00-1.00). 'Steunbehoeften' betreffen steunbehoeften in de afgelopen 3 maanden op één van de negen levensdomeinen van de QoLC vragenlijst. 'Onvervulde steunbehoeften' betekent dat de deelnemer een steunbehoefte heeft en daar steun voor wil, maar niet ontvangt. 'Vervulde steunbehoeften' betekent dat de deelnemer een steunbehoefte heeft en daar ook steun voor krijgt'.

4. Verantwoording analyse methode voor groepsverschillen

Verschillen tussen de vier groepen zijn in enkele gevallen onderzocht met ANOVA analyses. De scores tussen de deelnemers zijn vergeleken op basis van hun toewijzing tot de meest waarschijnlijke groep (1-4) waartoe ze behoren. Een statistische correctie voor de mate van onzekerheid dat men tot meerdere groepen kan behoren is niet nodig vanwege de hoge entropie waarde (0.89) van het 4-groepen model (Bakk, Oberski, & Vermunt, 2014; Clarck & Muthen, 2009). Deze waarde duidt op een hoge mate van zekerheid dat iedere deelnemer behoort tot één unieke groep.